

«Znaja ob 4 jutraj.

Stane mesečno 25.— Din
za inozemstvo 40.—
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova
ul. št. 4 in 54. Telef. št. 36.
Podružnica:
Maribor, Barvarova ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.
Rača pri pošti, čokov
zavodu št. 11362.

Ljubljana, 27. februarja.

Ni odveč, če slovenske klerikalce kot pristaše bloka «narodnega sporazuma» osvetlimo ne le v sedanjosti, marveč tudi v luči nedavne prošlosti. To je potrebno radi tega, da bo naša pozabljiva javnost spoznala veliko laž in nepoštenost, ki so si jo klerikalci z novo masko bloka «narodnega sporazuma» nadelni na obraz menda ravno na pustni tork letošnjega leta.

Klerikalci ne mara edinstvene Jugoslavije, on odklanja skupno domovino troimenega naroda, on sovraži Srbe, brez katerih je narodni sporazum ravno tako nemogoč, kakor bi bil nemogoč, če bi Srbi sovražili Slovence. Plemensko hujskanje je tudi še danes po volitvah glavno delo SLS med podeželskim ljudstvom, katerega strahijo, da ga hoče Jugoslavija pohrvatiti in posrbiti. Še danes odmevajo glasovi klerikalnih voditeljev, ki so pred volitvami ljudstvu predstavljali Srbe kot opankarje in ušivce, ki hočejo vse Slovence «potujčiti», slovenski jezik odpraviti, katoliške cerkve pa popravosloviti.

Zadnje dve leti so klerikalni «narodni sporazumaši» huje grdili Jugoslavijo, Srbe in dinastijo, kakor kdaj pod Avstrijo. Njihova veleizdajalska, protidržavna in protijugovna gonja po poteka iz istega vira, kot je prihajala na dan v dobi svetovne vojne, ko se je klerikalno srce popolnoma razkrilo in ko je klerikalizem lahko dal svobodno duška svojim protinarodnim strastem.

In kako je bilo takrat? Le čitajte ob izbruhu svetovne vojne «Slovenca», «Domoljuba», «Našo moč» in druge klerikalne liste! «Zivela Avstrija! Proč s Srbijo! Proč s kraljem Petrom! Na Beograd! Za blagor očetnjave naj puška govori!»... «Zavrela je junaška kri. Vse hrepni za tem kaznovati cinično - hudodelsko Srbijo, to banditsko državo, ki je gorje na telesu Evrope, sramota za kulturo današnjega veka, za naše liberalce pa kulturno središče Jugoslovanov. Ni je države v celi Evropi s Turško vred, kjer bi se dosledno delalo s takimi banditskimi sredstvi kakor v Srbiji. Srbija je država Judožev, stalna sramota na telesu Jugoslovenstva. Ta država mora biti ponižana, to je edina pot do resničnega, trajnega mira. Zivela Avstrija — smrt sovražnikom!» — Tako je pisal «Slovenec» v onih dneh.

Par dni poprej je izšel v dunajskem klerikalnem glasilu «Reichspost» članek, v katerem se izvaja, da sta v dani politični situaciji samo dve možnosti: ali Jugoslavija, odnosno Velika Srbija ali pa «Vodilna Hrvatska» v monarhiji. Tertium non datur. Psihologija avstrijskega juga je samo v teh dveh smereh mogoča. «Oni, ki verujejo v bodočnost habsburške monarhije in v bodočnost Hrvatstva v monarhiji, in ki se po tem ravnaajo, se v vseh nacionalističnih in celo liberalnih časopisih — in teh je 90 % — označujejo kot sužnji tujece, kot avstrijski plačanci, konfidenti in celo kot vohuni. To napravljajo velik utis na mladino in na gotovo neodvisno inteligenco.» Članek je bil mišljenja, da se Avstrija še da rešiti, toda da mora prodreti prepričanje, da smo prišli do «ali — ali».

Klerikalci so takrat ta aut — aut razumeli in ker so bili z vsem srcem na strani nemške Avstrije, so tudi vse in celo mnogo več storili, kakor pa je to bila njihova avstrijsko-patrijotična dolžnost, da nazenejo Slovence v bratomorni boj proti Srbom. Tajništvo SLS je etabriralo iz svoje inicijative urad za privatno špijonažo ter za denunciacije naprednih Slovencev. Skof Jeglič je izdal «Pastirski list», v katerem je bodril na vojno proti Srbiji. Češ, da je ta vojna «pravična» in «sveta»! Sam je tudi blagoslovljal na boj no polje odhajajoče «slovenske fante in može ter jim govoril besede, polne najgrše laži, češ, da so Srbi «zakleti sovražniki samega Jezusa». Pošiljal je cvet slovenskega ljudstva v smrt z bogokletniškim vzklikom: «Zato v boj zoper sovražnike božje, zoper sovražnike katoliške Avstrije, zoper sovražnike katoliške habsburške hiše. Z vami je pravica, z vami je Bog, gosnodar vojskanih trum! Klic: «Tako Bog hoče» je dvignil tudi vas v sveri boj, v kaznovalni boj zoper brezvestne hudodelce.»

Avstro - Ogrska je že pred petimi leti propadla in so njeni prestanki malone že do konec likvidirani. V Sloveniji pa še vedno obstoja avstro - germanofska politična organizacija, ki je na početku svetovne vojne in med njo uzanjala orgije nad slovenskimi narodnimi ljudmi. V Ljubljani še vedno izhajata «Slovenec» in «Domoljub», ki sta stala takrat v najostud-

Pred rekonstrukcijo kabineta

RAZMERJE RADIKALOV IN DEMOKRATOV V VLADI OSTANE NESPREMENJENO. — PRIPRAVE V MINISTRSTVIH ZA NARODNO SKUPŠČINO. — GLAVNI OPOZICIJSKI ORGAN NAPOVEDUJE OJACENJE REŽIMA.

Beograd, 27. febr. p. V predsedstvu vlade je g. Pašić tekom današnjega dneva se razgovarjal z mnogimi uglednimi politikmi. Izmed ministrov so bili pri njem gg. dr. Srškić, Marko Gjurčić in Svetozar Pribičević.

V ponedeljek 2. marca se vrši važna ministrska seja, na kateri bo vlada sklepala o delovnem programu prvih sej Narodne skupščine, zlasti o delu v verifikacijskem odboru ter o slovesni otvoritvi parlamenta s kraljevim prestolnim govorom. Najbrž se bo tudi že na tej seji principiëlno odločilo vprašanje rekonstrukcije kabineta. Iz vlade izpadeta ministra Surmin in Drinković, ki sta pri volitvah propadla. Rekonstrukcija se izvrši na podlagi formalne ostavke g. Pašića, ki bo v oči gled sestanka Narodne skupščine poverjen s poslovnim mandatom. Razmerje radikalov in samostojnih demokratov v vladi ostane neizpremenjeno. Vesti opozicijskih listov o nekakih zahtevah radikalov odnosno samostojnih demokratov so izmišljene. Ali bo kateri izmed sedanjih radikalnih ministrov zamenjen z drugo osebo, o tem se bo odločevalo po plenarni seji radikalnega poslanskega kluba, ki se sestane v sredo 4. t. m.

V ministrstvih se pridno posvetujejo komisiji, ki pripravljajo zakonske predloge. Ministra Krizman in Miletić sta danes pregledala načrt zakona o poljedeljskih kreditih. Trgovinski in finančni minister sta razpravljala o carinskih tarifih, ki se takoj po sestanku Narodne skupščine predloži parlamentu.

V finančnem ministrstvu izdelujejo projekt zakona za proračunske dvanajstine, ki naj veljajo za meseca april, maj in junij, dokler parlament ne reši rednega proračuna.

Finančni minister je zahteval od vseh ministrstev, da mu do ponedeljka predložijo svoje predloge, ker bo sicer primoran, da sam izvrši ta posej. V dvanajstine se bo sprejelo zelo malo novih kreditov, ker se želi, da se vsa važna kreditna vprašanja rešijo z novim rednim proračunom.

Ugodne politične posledice blokaškega komunikeja za stabilizacijo položaja postajajo vedno bolj vidne. Nocoj povdarjajo zemljovalniške Novosti, da bo poskus povečati solidarnost opozicijskega bloka imel za posledico pospešitev procesa popolnega zblizovanja današnjih strank na vladi. Z ozirom na velike ideološke razlike pri obeh vladnih strankah to ne bi bilo nemogoče. Z ozirom na številno poslancev v skupščini pa to pomeni samo ojačenje režima.

NETOČNE VESTI O IZMENI V ZUNANJEM MINISTRSTVU.

Beograd, 27. februarja. a. V zadnjem času so prinesli nekateri italijanski in drugi listi poročila, da namerava dr. Ninčić oditi v London kot poslanik, zunanje ministrstvo pa da bi prevzel dosedanjega pariški poslanik Spaljaković. Celotna vest je bila že razširjena, da je Ninčić že odpotoval. Z avtoritativne strani se vsa ta poročila označujejo kot izmišljena.

ČAJ NA DVORU.

Beograd, 27. februarja. p. Danes popoldne je bila na dvoru svečana čajanka na čast rumunske kraljice Marije. Poleg članov kraljevega dvora je bil prisoten ves diplomatski zbor, s strani vlade pa dr. Ninčić, pomočnik ministra Marković in šef protokola Novaković.

Konferenca Male antante

Beograd, 27. februarja. r. Sestanek Male antante se vrši med 20. in 25. marcem v Bukarešti. Zunanji ministri držav Male antante določijo smernice nadaljnje skupne politike Male antante. Podrobni program sestanka še ni ugotovljen.

Priprave za konkordat

Beograd, 27. februarja. p. Danes popoldne od 11. do pol 12. se je vršila konferenca ministrskega komiteta, ki je imel nalogo, da razpravlja o osnutku konkordata. Kakor je Vaš dopisnik izvedel, se je vršila razprava na podlagi projekta našega vatikanskega poslanika dr. Smolake. Pripombe in spreminjalni predlogi, ki so bili podani, se zberejo kot material za nadaljna posvetovanja. Konferenca so zaenkrat zaključene. Poslanik Smolaka je sedaj podrobno informiran o stališču vlade ter bo mogel na podlagi teh konferenc prirediti neobvezne razgovore z vatikansko diplomacijo.

NAŠA DRŽAVA IN PROSLAVA 100-LETNICE REPUBLIKE PERU.

Beograd, 27. februarja. n. Južno-ameriška republika Peru je proslavila te dni stoletnico svoje neodvisnosti. Svečanosti se je udeležil generalni konzul in diplomatski agent v Buenos Airesu Ivo Grisogono. To je bil prvi diplomatski akt našega zastopnika v tej državi.

ZNIZANJE DISKONTA NEMŠKE DRŽAVNE BANKE.

Berlin, 27. februarja, z. Državna banka je znižala menični diskont od 10 na 9, lombardno obrestno mero pa od 12 na 11 odstotkov.

nejši službi avstrijskih trinogov našega naroda, v Ljubljani načeluje SLS isti slovenski škof, ki je preje gnal Slovence v bratomorni boj in v boj za germanske in habsburške cilje. Logično bi bilo, da bi tudi SLS po zlomu Avstrije likvidirala, zlasti, ker je v njej ostala stara mržnja proti naši novi državi, stara mržnja proti srbskemu delu našega naroda in stara mržnja proti naši narodni dinastiji.

Zakaj je ostal ta ostanek Avstrije pri nas neiztrebljen? Leta 1918. so bili pri nas klerikalci čisto na tleh, tako na tleh, da se še deželnega zbora niso upali sklicati in da so se bali vsake sodbe naroda. Da bi se takrat vršile kakršnokoli volitve bi bili klerikalci kratkoma lo razizani. Le pogreškom in dobrosrčnosti starih naprednjakov so imajo klerikalci zahvaliti, da ni ob prevratu ljudstvo moralno in politično justificiralo kolovodij klerikalne politike.

Danes vidimo, da je bila ta popustljivost velikanska pogreška. Klerikalci so takoj po prevratu razobežali jugoslovensko zastavo ter sploh hoteli dati svoji stranki jugoslovenski značaj. Katoliško tiskarno, knjigarno, delavsko organizaci-

Socijalistična obstrukcija v Avstriji

Dunaj, 27. febr. z. Pogajanja med vlado in socijalisti radi novega stanovanjskega zakona so ostala večeraj brezuspešna. Zato so socijalisti na današnji seji odseka nadaljevali z obstrukcijo. Njihov govornik posl. Leuthner je začel govoriti ob 9. dopoldne in je govoril do 8. zvečer, ko je bila seja prekinjena. Prihodnja seja bo v sredo. V vladnih krogih upajo, da se bo v tej parzi vendar postrečilo naji izhod iz nevzdržne situacije.

OGROMEN POŽAR V ST. POELTNU

Dunaj, 27. februarja. z. V delavnih zveznih železnic v St. Poeltnu je izbruhnil požar v oddelku za lakiranje. Zgoraj je med drugim 12 popolnoma novih Pullmannovih vagonov, med njimi tudi še nerabljeni salonski voz za državnega predsednika. Škoda se ceni na več milijard kron.

UREDITEV SEMESTROV NA UNIVERZAH.

Beograd, 27. februarja. p. Minister prosvete Pribičević je podpisal naredbo, da se na vseučiliščih prične zimski semester dne 1. oktobra in traja do 15. februarja, letni semester pa se začne dne 1. marca in traja do 30. junija. Ta odredba velja že za letni semester tega leta.

TUDI VATIKANSKI ZUNANJI MINISTAR BOLAN.

Pariz, 27. februarja. s. Kakor poroča «Petit Parisien» iz Rima, se je zdravstveno stanje državnega podtajnika Gasparrija izboljšalo in da ne obstoja noben vzrok za vznemirjenje.

jo, klub poslancev, vse to in še marsikaj drugega so naglo prekrstili v «jugoslovensko». Vse to so delali, kakor dokazuje nadaljni razvoj iz strahu pred novo državno avtoriteto ter iz lažljivosti in zahrbtnosti svojega značaja.

Stalno oklevanje naše notranje politike zadnjih šest let, nepoznanje klerikalizma od strani srbijskih državnikov, premajhna načelnost in prevelika popustljivost v izvajanju nacionalne državne politike, so dale klerikalizmu novega poguma, da zopet dvigne svojo drzno glavo. Tako je SLS padla v recidivo, ki je v drugem štadiju hujsa od prvega štadija. Sedaj se je klerikalizem v Beogradu zopet potuhnil, ker mu ni uspelo priti po 8. februarju na krmilo. Ostal pa je isti sovražnik države, isti neprijatelj Jugoslovenstva in isti zapeljivec in škodilivec Slovenstva; Nas, ki poznamo črno klerikalno dušo do dna, niti najmanj ne more varati njegovo najpogubnejše skrivališče pod firmo narodnega sporazuma, kakor nas ni varala njegova jugoslovenska maska. Občudujemo pa je zaslepljenost in navivnost onih nacionalnih ljudi, ki se družijo v Narodni skupščini s tako nemoralno in nepošteno družbo.

Zblizanje med Anglijo in Francijo

ZIVAHNA IZMENJAVA MISLI O BODOČI MEDZAVEZNIŠKI KONFERENCI. LORD CREWE PRI HERRIOTU.

London, 27. februarja, z. Po vesteh iz zunanjege urada je privedel živahni kontakt s pariško vlado do znatnega zblizanja med angleškim in francoskim stališcem v vseh vprašanjih, tičočih se bodoče medzavezniške konference in odnošajev do Nemčije. Zlasti je doseženo že skoro popolno soglasje v vprašanju evakuacije kölnske cone.

Pariz, 27. februarja. v. Razgovori med kabinetom v Parizu, Londonu in Bruslju glede vprašanja kršitev mirovne pogodbe po Nemčiji ter glede problema jamstev trajajo dalje. Anglija zahteva, da se mora razlikovati med posameznimi kršitvami Nemčije, ki jih je ugotovila medzavezniška vojaška komisija. Predvsem gre za težke kršitve, zlasti one, ki se tičejo utrd Nemčije, ohranitve ve-

likih tvornic za municijo in vojaške organizacije državne policije. Vsem drugim kršitvam pripisuje Anglija le postranski pomen. Anglija želi sedaj, naj se razlikuje med velikimi in malimi kršitvami in naj bo izpraznitev kölnske cone odvisna od tega, da Nemčija zopet popravi vsaj težke kršitve.

Pariz, 27. februarja. z. Angleški poslanik lord Crewe se je na Quai d'Orsay dal časa razgovorjal z ministrskim predsednikom Herriotom o nameravani medzavezniški konferenci. Po zadržli pariških listov so bila na sestanku odstranjena mnoga nesporazumljenja, ki so še vladala med Parizom in Londonom, vendar pa bo potrebnih še par sestankov, da se doseže soglasje tudi v vseh podrobnostih.

Skrzynski o poljski zunanji politiki

EKSPOZE V ZUNANJEM ODESEKU SEJMA. — USPEŠNO UVELJAVLJENJE POLJSKE V EVROPSKI POLITIKI.

Varšava, 27. februarja. z. V zunanje-političnem odseku Sejma je poročal minister Skrzynski o poljski zunanji politiki, pri čemer je zlasti povdarjal njeno pacifistično tendenco. Z Nemčijo je Poljska v dobrih sosednih odnosih, ki se bodo še okrepili, ko bo sklenjena trgovinska pogodba. Minister se nada, da se bo to zgodilo še v marcu. Težji so odnošaji z Rusijo, kamor vodi mirovna pot po trnju, vendar se tudi ti trajno zboljšujejo. Odvisno je vse od iskrnosti moskovske politike. Prisrčni so odnošaji Poljske do Rumunije in sploh do držav Male antante. Minister je končal z izjavo, da se Poljska častno uveljavlja v evropski politiki in da je njen zunanje-

politični položaj v vsakem oziru zadovoljiv.

V debati so zahtevali socialisti, naj se Poljska čim bolj približa Rusiji, ljudska stranka pa je zagovarjala oslon na Malo antanto, zlasti na Jugoslavijo in Češkoslovaško.

POLJSKI VOJNI PRORAČUN.

Varšava, 27. februarja. s. Na večerajšnji seji proračunskega odbora Sejma je predlagal vojni minister, naj se vojni proračun za leto 1925. zviša od 655 na 765 milijonov zlotov. V debati je izjavil vojni minister, da v nasprotnem slučaju ne more prevzeti odgovornosti za obrambo države ter bo moral izvajati iz tega potrebne posledice.

Nov nemški garancijski pakt

Berlin, 27. februarja, z. «Deutsche Allgemeine Zeitung» poroča iz Pariza, da so tam razširjene vesti o novem predlogu nemške vlade v zvezi z vprašanjem varnosti. Predlog je zaveznikom ali že izročeni ali pa bo izročeni prihodnje dni. Gre baje vnovič za ponudbo obojestranskega garancijskega pakta, ki pa se nanaša v glavnem le na nemške zapadne meje, dočim omenja vzhodne meje le mimogrede, južnih pa sploh ne omenja. Na merodajnem nemškem mestu ne dajo o tej zadevi nikakih pojasnil.

Ebertova bolezen zelo nevarna

Berlin, 27. febr. z. Bolezen državnega predsednika Eberta se je večeraj nenadoma poslabšala in je postala kritična. V javnosti so povzročila poročila o tem pravo paniko, ker ni bil nihče pripravljen na to. Šele sedaj se vidi, kako izredno popularnost zviša predsednik Ebert v naših slojih, tudi takih, ki so v drugem političnem taboru (Ebert je socialist).

Tekom večerajšnje večera in prošle noči se je Ebertovo stanje sicer zboljšalo, a danes zboljšanje ni napredovalo. Predsednik leži v sanatoriju «West», kamor prihajajo neprestano iz vsega sveta vprašanja, kako je z njim. Obiskati ga ne sme nihče in celo njegova soproza je pri n'em vsak dan le po par minut. Zdravniki slejkoprej upajo, da ga ohranijo pri življenju, izjavljajo pa, da bo tudi po okrevanju potreben daljšega odmora.

Dunaj, 27. febr. v. Iz Berlina poročajo: Državni predsednik Ebert je danes dopoldne zavil nekaj hrane. Počuti se boljše. Čeprav je njegovo stanje še vedno resno, upajo zdravniki, da je kriza prestana. Soproga Eberta je bila danes dopoldne nekaj časa pri n'em. Računati se mora s tem, da bo trajalo še precej časa, predno bo okreval. Nikakor ne bo mogel pred prvo polovico aprila prevzeti svoje posej.

ALARMANTNE VESTI O MUSSOLINIJU.

Pariz, 27. februarja. s. Kakor doznava posebni poročevalci lista «Chicago Tribune», so v Rimu razširjene govorice o težki obolezosti Mussolinija, ki jo pa zunanje ministrstvo demantira. Po drugih vesteh je bil Mussolini baje operiran. Govori se tudi, da je Mussolinija opraskal ali ugriznil njegov lev in da si je Mussolini pri tem zastrupil kri.

Rim, 27. februarja. s. «Agenzia Stefani» objavlja: Ministrski predsednik Mussolini, ki se nahaja na okrevanju, je danes zapustil posteljo. Imel je daljši razgovor z notranjimi ministrom Federzonijem o notranje-političnem položaju, ki ga označujejo za izbornega, ter razpravljal o delovnem programu parlamenta in izjavil, da se namerava živahno udeležiti parlamentarnega dela.

Upor v Kurdistanu

Carigrad, 27. febr. s. Ministrski predsednik Feti beg je izjavil v narodni skupščini, da so se ukrolele energije odredbe za udušenje upora v Kurdistanu. Vlada je mobilizirala pet letnikov ter namerava na upornem ozemlju, pa tudi v drugih delih države proglašiti obsedno stanje. Narodna skupščina je sprejela zakonski predlog, po katerem se bo vsak, ki pod pretvezo verskih tradicij v zasledovanju političnih ciljev pozivlja na upor, obtožil radi veleizdaje.

Po zadnjih vesteh iz Angore so vladne čete zopet v premoči in so zapodile po trdem, dvodnevnem boju upornike iz mesta Karpata, največje naselbine Kurdistanu, katerega so se bili vstaki Kurdi v sredo polastili.

CANKOV POTUJE V ZAFADNO EVROPO.

Sofija, 27. februarja. v. Sofijski list «Mir» je objavil vest, da namerava ministrski predsednik Cankov še pred konferenco Male antante v Bukarešti potovati v inozemstvo ter posetiti tudi Prago. Oficiozni list «Slobodna Reč» komentira to vest ter meni, da bo Cankov odpotoval v inozemstvo šele po končanem zasedanju Sobraja.

GLEDALISKA KONFERenca V BEOGRADU.

Beograd, 27. februarja, n. Danes je pričela konferenca upravnikov gledališč v naši državi. Namerava se skleniti, da bodo vsa gledališča v naši državi odsej smela porabljati vse svoje dohodke poleg subvencij, ki jih dobivajo od države, dočim so doslej morala svoje dohodke oddajati državi.

«BALKAN» POD PRISILNO PORAVNAVO.

Beograd, 27. februarja, n. Jutri se pri sodišču prve stopnje vrši razprava o prisilni poravnavi med upniki in lastniki beogradskega lista «Balkan». Lastniki nudijo upnikom 100 procentno poravnavo z 12 procentnimi obrestmi tekom enega leta.

Borza

27. februarja:
CURIH: Beograd 8.35, New-York 521, London 24.74, Pariz 26.80, Milan 21.06, Praga 15.425, Budimpešta 0.007180, Bukarešta 2.55, Sofija 3.775, Dunaj 0.007345.
TRST: Beograd 39.45 do 39.75, Dunaj 0.0345 do 0.0355, Praga 73.10 do 73.60, London 117.75 do 118, New-York 24.70 do 24.85, Curih 475 do 477, dinarji 39.40 do 39.70, 20 zlatih frankov 94 do 95.
DUNAJ: Beograd 1135 do 1139, Budimpešta 97.40 do 96.20, Milan 2654 do 2866, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 3644 do 3660, Praga 2100 do 2110, Sofija 514 do 518, Curih 13.615 do 13.665, dinarji 1131 do 1137.
BERLIN: Beograd 6.68, Dunaj 5.91, Milan 16.96, London 19.918, New-York 4.195, Curih 80.50.

Kulturni boj v Čekoslovaški

Praga, 27. februara. Pred kakimi štirimi tedni so namreč izšli slovaški škofje pastirsko pismo, ki pravi, da se ne sme pripustiti k spovedi nobenega katoličana, ki je organiziran pri socijalističnih in komunističnih organizacijah, in v katerem se grozi z nadaljno kaznijo izobčenja vsakemu socijalistično organiziranemu katoličanu.

Radji tega pastirskega pisma se bje sedaj v čekoslovaškem časopisju že štiri tedne hud bob. Svobodnomysele česke stranke, predvsem narodni socijalisti, zahtevajo najstrožje kaznovanje škofov in duhovnikov, ki so razširjali to pastirsko pismo. Dolžijo jih prestopka proti zakonu za pobiranje terorja ter zahtevajo takojšno ločitev cerkve od države.

Nemški socijalni demokrati so vložili v parlamentu nujno interpelacijo, v kateri se istotako zahteva najstrožje kaznovanje škofov in duhovnikov ter takojšna ločitev cerkve od države. O tej interpelaciji se bo glasovalo dne 5. marca v parlamentu in češki narodni socijalisti so kot vladna stranka izjavili, da bodo glasovali za nujnost te interpelacije. Nasprotno pa je izjavila češka klerikalna ljudska stranka, da ne more pod nobenim pogojem pristiti, da pride v parlamentu do razprave o tej stvari. Češki socijalni demokrati pa nameravajo vložiti sami podobno interpelacijo. Da bi se ne razbila vladna koalicija, so se v zadnjih dneh predlagali razni kompromisi.

Eden teh predlogov se glasi, da pristane vođa česke klerikalne stranke minister Šramek na vladno izjavo, ki obsoja postopanje slovaških škofov, nadalje da se proti škofom in duhovnikom, ki so razširjali pastirsko pismo, uvede kazenska preiskava in da se pastirsko pismo takoj prekliče. Nasprotno pa bi se o-tale koalicijske stranke odrekle takojšnji ločitvi cerkve od države.

Včeraj se je vršila seja poslancev in senatorjev česke klerikalne stranke, na katerem se je razpravljalo o tem predlogu. Ves dan so se tudi vršila pregajanja koalicijskih strank. Da bi se končna oločitve odgodila, so se vladne stranke zedinile, da se interpela-

ciji nemških socijalnih demokratov o slovaškem pastirskem pismu na seji dne 5. marca ne prizna nujnost. Medtem naj se skuša doseči kompromis. Klerikalci pa predvsem zahtevajo obvezno izjavo, da češki socijalisti ne bodo vložili nujnega interpelacijskega predloga glede pastirskega pisma. To zahtev so socijalisti za enkrat odklonili, nakar so zastopniki klerikalne ljudske stranke izjavili, da odpokličejo iz vlade oba svoja pri-taša, ministra za narodno zdravje dr. Šramek in pravosodnega ministra Dolanskega.

Položaj je v toliko težaven, ker se razbije koalicija vladnih strank, ako ne pride do kompromisa. O svoji večerajšnji seji je blok poslancev in senatorjev čekoslovaške ljudske stranke izdal komuniké, ki pravi, da je ljudska stranka pripravljena še nadalje izvajati koalicijski program, pa v sedanjem neugodnem trenutku ne more prenesti nobenega pritiska ali groženj. Izzvati krizo koalicije in nacionalnega vladnega sistema, ker stremi za tem opozicijskonalna taktika pod krinko skrbi za ustavno svobodo in varstvo države, smatra ljudska stranka kot narodno in državno nevarnost. Ljudska stranka sedanjnega položaja ni izzvala, pravi komuniké, in tudi ni imela nobenega povičja za to, radi česar odklanja odgovornost za posledice. S pastirskim pismom slovaških škofov niso ogrožene ustavne svobode, za katere da se ljudska stranka ravno tako zavzema, kakor za svobodo cerkve.

Ali pride do kompromisa med vladnimi strankami, trenutno še ni jasno. Kakor pa vse kaže, se stvar ne bo mirno končala in bo vsekakor prišlo neestrnosti katoliške duhovščine prišla prej ali slej na dnevi rod ločitve cerkve od države. Vsekakor bodo pribojni dnevi v čekoslovaškem parlamentnem življenju zelo zanimivi.

Kot izhodišče iz teška situacije se pojavlja tudi projekt, da bi sedanja vlada po odhodu klerikalcev ne demisionirala, temveč ostala na krmilu kot manjšinska vlada, ki bi v parlamentu skušala dati izglasovati nekatere najnujnejše zakone in prevodila države preko opasnega položaja.

K poslabšanju odnosajev z Bolgarijo

Razmerje med našo kraljevino in Bolgarijo se je zadnji čas zopet enkrat poslabšalo, kakor že tolikokrat, odkar je na vladi ministrstvo Cankova. Vendar je poslabšanje medsebojnih odnosajev to pot interesantnejše. Zakaj vzrok za ta pojav sedaj izjemoma ni bil nov napad makedonstvušičih na naše ozemlje v Južni Srbiji ali na našega vojaškega atašeya v Sofiji. Glavni povod za novo medsebojno nezapiranje so bili dogodki ob meji med našo kraljevino in Bolgarijo in sicer ne na običajno nemirnem lužnem sektorju, marveč v enem odseku, kjer se stara Srbija stika s severozapadno Bolgarijo.

Pričelo je z dogodki v Godeču, radi katerih se je bolgarska vlada obrnila na naše diplomatske predstavitelje z nekako prijetožbo. Vladno bolgarsko poročilo popisuje dogodek v Godeču, ki je majhno srezko mesto v zapadni Bolgariji, kakih 15 — 20 km vzhodno od naše meje pri Caribrodu, sledeče: Ponoči je napadla topla zemljoradniško-komunističnih mož Godeč, zavzela javna poslopja, jih oropala in razdejala, kar se je dalo, nato pa zopet izginila proč. Pri tem je bilo ubitih par bolgarskih javnih funkcionarjev in uslužbencev. Sofijska vlada trdi, da je četa prišla z našega ozemlja in prav tako po izvršenem napadu pobegnila zopet na naše ozemlje, pri čemer so zasledujoče obmejne straže ujele enega izmed napadajočih, ki se je pozneje izkazal kot Albanec.

To je znameniti dogodek v Godeču, ki za je bolgarski tisk detajlno opisal, zvrčajoč odgovornost zanj na našo stran. Naša vlada je izjavila, da popolnoma odklanja bolgarsko interpretacijo in tudi njeno pritožbo, češ da se ni z naše strani opazilo ničesar, kar bi upravičevalo trditve, da trpimo na svoji meji zbiranje in vpadanje oborojennih zemljoradniških top.

Napetost je še povečala zbiranje bolgarskih top ob naši meji v bližini Caribroda, top, med katerimi so brezdomno zopet makedonstvušiči odločno zastopani.

Prvokrat je, da se je bolgarska vlada obrnila na našo s pritožbo, da z našega teritorija udarjajo oborojene tolpe čez mejo. Dosedaj smo imeli le mi ta nesrečni privilegij, da smo se morali pritoževati nad upadi z bolgarskega ozemlja na naše, ne da bi mogli doseči v Sofiji zadovoljiv odgovor, oziroma dovolj energično intervencijo. Če prvi slučaj obmejnega incidenta, o katerem pa vrh tega le bolgarska interpretacija trdi, da ga je povzročil oborožen upad z naše strani, je povzročil tolikšno razburjenje v bolgarskih vladnih krogih. Kako razburjenje bi moralo potekati vladati na naši strani ves ta čas, ko sploh niso prenehali upadi oborojennih top makedonstvušičih z Bolgarije v Južno Srbijo. Naj bi bil ta vdeški incident poučna lekcija za softjsko vlado, da bi se zavedala, kako bi se š godilo, če bi mi posegli po istem sredstvu, kakor ga uporabljajo proti nam nezavanci softjske vlade, makedonstvušiči. Naj se je s strani naših četnikov svoj

Nekoliko resne in šaljive polemike s klerikalci

«Slovenec» se vprašuje, kaj je država in odgovorja: «Država je družba ljudi, ki so se zavzeli, da bodo njih Interesi skupni, da se bodo skupno zavzeli za iste cilje ter gospodarske in kulturne pravice.» Mi bi samo še pristavili, da državo ruši, kdor dela proti skupnim interesom državljanov, kdor nastopa proti skupnim ciljem. Tak človek se postavlja sam na neko izjemno stališče in zaradi oškodovanja skupnih državnih interesov ne more imeti istih državljanskih pravic kakor drugi pošteni državljanj, ampak zasluži, da se ga napravi vsaj neskojdiljeva, če se ga že ne vtake v lukno. «Slovenec» govori o volji ljudstva, toda ljudstvo gotovo noče, da bi klerikalni voditelji še nadalje ovirali pozitivno delo na kulturnem, gospodarskem in socialnem polju, kakor delajo to voditelji SLS. Ako je dobila klerikalna stranka pri volitvah dvajset mandatov s pomočjo skrajnih naporov politikujoče duhovščine v cerkvi in izven cerkve, ni se s tem rečeno, da so klerikalni voditelji dobili pooblastilo za rovanje proti skupnim državnim koristim in ciljem. Nasprotno dvajsetim klerikalnim poslancem in njihovim zavaznikom stoji kompaktno število 163 poslancev Narodnega bloka, ki se kot večinska politična skupina z veliko večjo pravico sme sklicevati na to, da predstavlja ljudsko voljo, kakor pa klerikalci ali pa radičevci, ki za to državo še nikoli niso nič naredili, ampak il samo škodovali. In ker je Narodni blok dobiel po ljudski in božji volji večino poslanskih mandatov, je v prvi vrsti poklican, da skrbi za skupne državne koristi in cilje in da tako vrši ljudsko voljo, kakor smatra za ljudstvo najbolj potrebno. Na to se bodo klerikalci, ki zamenjavajo svojo voljo z ljudsko voljo in svoje Interese z državnimi Interesi, morali pač privaditi.

Kadar klerikalcem trda prede, privlečejo vero na dan. Brez vere ne gre nihovogo politika naprej, za to le klerikalcem tudi v politični gonji in stiski prvo in zadnje pribežališče. Tudi «Slovenec» se je v zadevi premeščen a nekaterih učiteljev zatekel k veri. Pravi namreč, da so bili premeščen nekateri slomskarji samo zato, ker stoji na stališču, da je v ozki zvezi z državno mislijo tudi versko stališče, da ho le s trdno vero v Boga tudi vera v državo mogočna. Vprašati pa je treba, ali ti klerikalni varovanci na svojih novih službenih mestih, ki večinoma niso nič slabša kot pa njihova prejšna deloma pa celo boljša, ne morejo ostati na svojem dosedanem stališču, da bo z vero v Boga tudi vera v državo mogočna? Ali jih kdo sila, da zapuste lero v Boga? Ali je mogoče kdo kontroliral njihovo vero in jih silil, da morajo opustiti svoje versko prepričanje? Nasprotno! Kamen soditke je baš dejstvo, da sploh niso kazali vere v državo in so jo celo rušili, daj si baje imeli vero v Boga! «Slovenec» seveda kriči in bo tudi naprej kričal, da se preganjajo krščanski učitelji, daj si splošno znano, da je dobila Slomskova zveza največ članov, ko se je plačevala vera v Boga od bivšega delnega odbora krajskega z izrednimi draginskiimi dokladi. Gospod-e bi bržkone radi, da bi tudi za vero v državo dobivali posebne draginske doklade, kakor so jih dobivali svojčasno za vero v Boga! Danes pa je hvala Bogu tako, da sodi država ne samo po veri, ampak predvsem po delih!

Ker je opozicijski blok sklenil, da ostane skupaj, poroča «Slovenec», da je radi tega zavladala med radikali velika potrota. Pribeževč pa kar besni. Pribeževč je še posebno jezen zaradi tega, ker se klerikalcem ni posrečilo izriniti samostojne demokrate iz vlade, daj si so se jih radikali ves čas otresali, kakor je «Slovenec» vsak dan po volitvah sprti poročal. Ker se opozicijski blok ni razbil, je zavladalo posebno veselje v opozicijskem tisku, ki je prišel sedaj do prepričanja, da je Narodni blok enoten v svojem mišljenju in da bo ostala njegova vlada tudi za naprej na krmilu. To veselje mu ni iz srca privoščimo! Pri klerikalcih je pričela opasna evolucija duhov. Včerajšnji «Slovenec» je že popolnoma v taboru svobodomyselecev. Očitajoč demokratom, da hočejo univerzo pretvoriti v politično tolišče za fabrikacijo njihovih pristavev, škofov list vzklika: «Z Bogom, svoboda znanosti, svoboda znanstvenega prepričanja, svoboda vesti!» Ali je «Slovenec» pozabil, ko nastopa za svobodo znanosti, da greši proti klerikalnemu nauku, ki pravi da je svoboda znanosti, znanstvenega prepričanja in raziskovanja dovoljena samo v okviru dogem katoliške cerkve? Ali so klerikalci pozabili, kaj je učil dr. Mahnič v «Rimskem katoliku» in pozneje dr. Ušeničnik v «Katoliškem obzorju», ki sta oba obsojala svobodomyselece in svobodo znanosti, češ da nasprotujeta naukom in dogmam katoliške cerkve, v kateri se mora verovati tudi brez znanstvenih dokazov? Ali ni klerikalizm vedno preganjal in na grmadah sezgal znanstvenike, ki so tudi v neverskih zadevah drugače mislili, kakor papežev kardinal in prelati? In ali ne obstoji še danes v katoliški cerkvi Index prepovedanih knjig? In kdo ne ve, da prepoveduje cerkev svojim vernikom celo čitanje sv. pisma? «Slovenec» greši z zagovarjanjem svobode znanosti proti naukom katoliške cerkve in se izpostavlja resni nevarnosti da bo sezgan na grrmadi in da ga zadenne večno pogubljenje. Mi ga prav resno svarimo tudi pred drugimi kvarnimi posledicami take pisave, ker se lahko zgodi,

da navda svoje verne bralce s skominami po svobodi vesti in znanosti, kar bi jih lahko dovedlo do — spoznanja «Slovenčevih» laži!

Politične beleške

+ Samouprava občin. «Slovenec» je nedavno zapisal, da so Slovenci izgubili samoupravo občin, šol in pokrajin, ki so jo imeli pod Avstrijo, a v centrali sploh ne pridejo do besede. Na ta očitek odgovarja beogradska «Samouprava»: «V Avstriji so Slovenci samo enkrat prišli do tega, da so imeli svojega zastopnika v vladi in to je bil dr. Zolger, ki je bil minister v tkzv. likvidacijskem kabinetu. Njegovo imenovanje je bila poslednja koncesija Avstrije, da bi se Slovenci ne okrenili k Srbiji. V Beogradu imajo Slovenci svoje zastopnike v vsakem kabinetu. Kako more tudi «Slovenec» pisati s takim ponosom o slovenski občinski samoupravi, ko so hile na pr. vse večje občine v mariborski oblasti v nemških rokah? Kakšno samoupravo so imeli Slovenci na pr. v Mariboru ali v Celju, kjer človek niti na ulici ni smel slovensko izpregovoriti? V dravski dolini se je samo občina Ruše še držala z muko v slovenskih rokah, na dravskem polju pa je bilo vse pod vplivom ptujske nemskutarje. Kako je mogoče govoriti o občinski samoupravi, ako so občine bile v tujih rokah? Razen tega so hile pod Avstrijo občine finančno tako slabe, da niso mogle izkoristiti svoje avtonomije, ki so jo imele na papirju.

+ O seljaški (ljudski) demokraciji opozicijskega bloka piše zagrebška kriječ v ostro ironičnem tonu in med drugim meni: Posebno pažno zasluži drugi del blokove nove firme, ki poudarja seljaško (ljudsko) demokracijo. «Bog vedi, zakaj so izraz ljudskas stavili v oteplaju. Menda samo zato, ker se klerikalci oštefjelo imenujejo «Slovenska Ljudska Stranka». Nejasno je, kako silo seljaško ali ljudsko demokracijo zamišlja Ljuba Davidović. Morda misli, kakor Radič na seljaške sovjetje v duhu seljaške internacionale? Še bolj nejasno je tedaj, kako se napram takini demokraciji odnaja dr. Korosec, ker je klerikalizm od nje dalje kakor vrag od božjega prestola. Povsem je tudi nejasno, kako je v takšno seljaško demokracijo vpadel predstavnik bosanskih ag in begov, Mehmed Spaho. Kam pojde on z muslimanskimi sovjeti? ... Pri tako planski družbi naravno ne more biti niti govora o seljaški demokraciji, ker je takšna oznaka samo koncesija Radiču in njegovi seljaški internacionalni, ki ni demokratska, temveč boljševička. To je le nespretno in neuspešno prikrpana fraza kakor rožnat obličje na gnojno rano.

+ Razkol v zemljoradniški stranki? Blokaški «Suštaki Novi list» poroča iz Beograda, da so se nasprotstva v glavnem odboru zemljoradniške stranke silno pozostila. Tako zvan levičarji so za najradikalnejšo politiko ter zahtevajo, da zemljoradniška stranka stopi v zvezo s socialističnimi skupinami ter razvije akcije za ustanovitev nove stranke kmetov in delavcev. Na zadnji seji glavnega odbora zemljoradniške stranke (kateri so prisostvovali tudi delegati SKS iz Slovenije z g. Pucljem) je prišlo po poročilu «N. L.» do ostrih spopadov med obema skupinama. Levičarji, katere vodi Joca Jovanović-Pišon so v premoči ter baje pripravljajo izključitev zmernih elementov tako zvanih desničarjev iz stranke. Na kateri strani se nahaja g. Puclj, tega «N. L.» zel ne pove.

+ Interesantna replika. Beogradska «Vreme» je zapisalo, da so sklepi opozicijskih šefov povzročili ta paradoks, da so želeč osigurati kompaktnost opozicijskega bloka samo ovrstili kompaktnost sedanje vladne koalicije in zagaurali samostojnim demokratom obstanek v vladi; zato da samostojni demokrati niso prikrivali zadovoljstva nad takim sklepom opozicijskih šefov. «Reč» replicira: «Pisanje «Vreme» ni takšno in ni moremo izjaviti le to, da obstoj samostojni demokratov v vladi ni zasiguran s kakim sklepom opozicijskega bloka, temveč ga zajemčuje njihova nacionalna politika. Tudi radikalna stranka, ki vztraja na do sedanji politiki, ne more imeti drugih zavaznikov razen samostojnih demokratov, ako hoče nadaljevati dosedanjo politiko.» Blokaški listi seveda tudi ta odkrit pomenek razpahujejo za konflikt med radikali in samostojnimi demokrati, ker ne morejo razumeti, da samostojni demokrati niso iskreni le v skupni nacionalni politiki, temveč tudi v medsebojnih odnosih.

+ Med vrstami. Videti je, da beogradska «Pravda» kot politični oficiozus opozicijskega bloka edino spretno ventilira pozensko borbenost opozicije, ker zna vsaj med vrstami povedati, kar ostala opozicijska štampa maskira s krievavo navedusenostjo. «Pravda» napoveduje dneve teške borbe, toda parlamentarne legitime borbe. O abstinenca, s katero paradržajo drugi opozicijski listi, torej ni govora. In to prisiljuje vlado, da nasproti kompaktni opoziciji tudi svojo večino očuva stalno kompaktno. Vlada se je že malo hals abstinenca, pravi «Pravda» zato v aredu ni prikrivala zadovoljstva, da se je opozicijski blok odločil za parlamentarno borbo. Izmed sklepov opozicijskih šefov poudarja «Pravda», da opozicijski blok ne misli več z radikale no stranko kot celoto iskati nikakih stikov, na začetno secesijo v radikalnem klubu pa resignira s konstatcijo, da odslej ostanets v parlamentu dva močna tabora. Da je vladni tabor daleko močnejši nelo številčno, temveč tudi moral-

no, potrjuje «Pravda» z običajno lekcijo ki jo dan za dnem sugerira opozicijskim skupinam: da mora opozicijski blok v borbi za «sporazum» predvsem medsebojno se sporazumeti; moment za to je nastopil... In to je tisto, kar smo povedali mi: da je opozicijski blok tudi pod novo firmo glede «sporazuma» sporazumen samo v tem, da se je treba sporazumeti. Vse ostalo sporazumaško ro doljubnarstvo opozicijskih listov pa diši pod penecem sifonu. — V ostalem pa je treba trezne «Pravdine» navdcebe primerjati z naravnost prepudnim fantasterijami «Slovenca», ki popisuje kako komstermirana in poražena je bila vlada, ko je prečitala komunike gg. blokašev.

Po svetu

— Izjemni zakoni na Bolgarskem. Novi izjemni zakonski načrti, ki jih je predložila Cankova vlada sobranju, vsebujejo sledeče važne določbe: 1.) Možnost proglašitve vojnega prava v posameznih ozenljih ali tudi v vsej državi. 2.) Pravico vlade, da izkluči komunistične poslance iz parlamenta. 3.) Stroge cenzurne odredbe vstevši prepoved izdajanja časopisov in tiskovnih vseh vrst. Vlada je dobila «čividno pred predložitvijo teh zakonskih načrtov zagotovilo, da bo imela pri glasovanju zanesljivo večino. Zastopniki opozicije so poskušali pridobiti Cankova, da bi kot protislužbo za njihovo glasovanje za izjemne zakone izvršil rekonstrukcijo kabineta in sprejel v vlado tudi zastopnike opozicije, kar pa je Cankov zaenkrat odločno odklonil. Opozicijska dela sedaj na tem, da pridobi Cankova za skupen proglaš na narod, ki bi ga podpisala vladna večina in vse legalne opozicijskonalne stranke. Vsa znamenja pa kažejo, da Cankov tudi na to skupno manifestacijo ne polaga nobene važnosti.

— Amerika in sovjetska Rusija. Vesti o pogajanjih za priznanje sovjetske Rusije s strani Amerike se vzdržujejo. «Herald Tribune» piše, da obstoja možnost, da bodo Zedinjene države do 11. marca proglašile oficijozno ali neoficijozno priznanje sovjetske Rusije. Dejstvo je, da je v državnem tajnistvu močna struja, ki agitira za priznanje Rusije, vendar pa presenečenja niso izključena.

— Velika neurja v Franciji. V četrtek je dirvalo po vsej Franciji težko neurje. Po južnih krajih Francije je padala toča, po hribovitih pokrajinah pa so bili snežni zameoli. V Bretanji je med točo razsvela tudi nevihta. V znano cerkev Saint Jean du Dougt v bližini Maraisa, zgradbo historične važnosti, je udarila strela in zanelila ogenj. Zvon je padel v zakristijo. Krsni kamen, velika zgodovinska znamenitost, je bil popolnoma razbit, dočim so mogli velik del ostalih umetnin še pravčasno rešiti. Vihar je raztrgal verige številnih ladij, s katerimi so bile pripete na obalo. Istočasno je nastopila nenavadno močna plima. Na odprtem morju se je pogreznila cela vrsta manjših, posebno ribljskih ladij.

— Rusko-nemška gospodarska pogajanja se bodo začela prva dni marca v Moskvi. Nemška delegacija je pod vodstvom direktorja v. Körnerja že odpotovala v Rusijo. Nemška vlada se nadeja, da bo pogajanja mogoče ugodno zaključiti že pred Veliko nočjo.

— Nova volitev pruskega ministrskega predsednika, ki je postala potrebna po odstopu Marxove vlade, je določena za sredo, 4. marca. Izvoljen bo najbrž zopet dr. Marx, ki pa bo sedaj poskušal sestaviti vlado na črhil podlagi, kakor je bila zadoja.

— Razdelitev prvih Dawesovih plačil. Generalni agent káznepanela aial jš4 Generalni agent za nemška plačila, Parker Gilbert, je sporobil te dni francoski vladi, da je Nemčija od 1. septembra 1924. do 31. januarja 1925, na podlagi Dawesovega načrta plačala okoli 395 milijonov zlatih mark. Od te svote je prevela Francija 161 milijonov, Anglija 85,110.039, Belgija 38,855.173 in Italija 32,482.033 zlatih mark.

Naročite takoj Ljubljanski Zvon

sa leto 1925. V novem letniku bo izhajal poleg Korakovega romana Sentpeter, ki se godi v ljubljanskem predmestju, še Sužen demona roman, mladega priznanega pisatelja; poleg tega razne povesti, novele in eseji.

Ljubljanski Zvon ne eme manjkali v nobeni slovenski družini.

Ljubljanski Zvon, ki izhaja mesečno, velja celo zino s poštno vred 120 Din (za izvezovanje 140 Din Naroca s pri Ti kovni zdruzi v Ljubljani, Prešernova ulica št 54.

Najnovější mladinski knjigi

VI. Levstik, Deček brez imena in druge zgodbe. Vez. 30 Din, broš. 25 Din, poš. 1.50 Din. Dom. Filip, Kako so se vrati ženili in druge pravljice. Vez. 35 Din, broš. 30 Din, poš. 1.50 Din. priporoča Tiskovna zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Naši Kraji in ljudje

Lepa zborovanja poslanca dr. Pivka

prj Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Sv. Lenart, 27. februarja. V našem okraju so gotovo najhujše klerikalne trdnjave cele Slovenije. Z organiziranim političnim delom za demokratsko stranko, oziroma za Narodni blok smo začeli po kmečkih občinskih pri zadnjih volitvah, pa smo doslej že lepe uspehe, čeprav so klerikalci sistematično organizirali proti nam pretepaške tolpe.

Danes pa smo se uverili, da je naše seme bujno pognalo. Narodni poslanec dr. Pivko je sklicel srečni zbor demokratske stranke iz celega okraja v Sv. Lenart. Kljub silno slabim, blatnim cestam in oddaljenosti so prišli zastopniki iz vseh občin. Bilo je ravno 73 delegatov, ki so morali priti vsi peš po velikem blatu. Celo daljna Marija Snežna in Sladki vrh ob Muri sta bila zastopana. Zborovanje, ki ga je vodil dr. Gorišek, je trajalo celo popoldne v dvorani Sokolskega doma. Po govoru dr. Pivka so delegati sporočili te želje in potrebe svojih občin. Vsi navzoči so se šudili razmahu naše ideje in so uverjeni, da bomo v okraju lepo napredovali.

Zvečer pa se je vršilo v gostilni g. Racerja zborovanje demokratov iz trga, kateremu je tudi prisostvovalo okoli 80 oseb. Poročilo poslanca dr. Pivka je sledil zabavni večer, tekem katerega je dr. Pivko sprejemal razne informacije somišljenikov. V vrste narodnih bojnikov našega okraja prihaja nov bojni duh, ki obeta najlepše okoli 80 oseb. Poročilo poslanca dr. Pivkom na čelu.

Orjuna in škof dr. Karlin

Maribor, 27. februarja.

Koncem marca pripravljajo mariborska Orjuna veliko slavo v Mariboru z razvitjem prapora. V ta namen je povabila pravoslavna proto in katoliškega duhovnika prof. dr. Medveda, da po obredih obeh cerkev blagoslovita prapor. Oba sta se prošnji radevolje odzvala. Ker pa je medtem dr. Medved umrl, je šla večeraj deputacija «Orjuna» k škofu dr. Karlinu, da on blagoslovi prapor, ali pa delegira katkega duhovnika.

Škof dr. Karlin, ki se je še pred zadnjimi volitvami čudno izpostavil za klerikalno stranko na znani božičnici v Narodnem domu, je tudi tu pokazal, da popolnoma odobrava nestrpnost svoje duhovščine napram nacionalnim, neklerikalnim organizacijam. Sodelovanje pri blagoslovljenju prapora Orjuna je odklonil in motiviral to s poškodbo Cirilove tiskarne in zadnjimi mačnimi dogodki dekana Cerjaka pri pogrebu v Slov. Bistrici, ko se je dekan branil iti za pogrebom, če se ne odstranijo Orjunaši. Delegati Orjuna so ugovarjali, da je dogodek v Slov. Bistrici vendar samo za dekana srabotina, a ne za Orjuna. Škof je končno bil voljan privoliti v blagoslovljenje, če bi imel prapor tudi kak cerkveni znak. Ko so Orjunaši odvrnili, da tudi vojaški prapori niso imeli takih znakov, pa so jih škof vendar blagoslovljal, in da so čisto tu orlovske zastave brez takih okraskov, je škof odvrnil, da je to nekaj čisto drugega. In tako so Orjunaši zapustili škofovo palačo, ne da bi kaj opravili.

Po volitvah na Kočevskem

Kočevje, 28. febr.

Čakali smo s poročilom v upanju, da se volilna groznica na Kočevskem poleže. Volilna bitka je torej doživljana; izgledalo je, kakor da se je naših sodržavljancev lotil delirij. Kočevski Nemci so se bili odločili topot proti NB, za SLS in jo skoro kompaktno volili, s častnimi izjavami. S tem so se izrekli za izrazito separatistično in defetistično, versko nestrpno, državni, njeni obliki in vladavini neprijazno smer, na tihem pričakujoč morda večjo ali manjšo avtonomijo.

Posegli pa so s tem korakom na usoden način v naše interne, domače, precej hude boje in bolestno zastupili doslej normalne odnose napram nam za neogleden čas. In to v nobenem oziru ne bo dobro.

Njihovi dosedaj merodajni faktorji so se prostovoljno umaknili, očitno sporazumno po direktivi iz Novega Sada in pa tudi iz Škofije — in prepustili organizacijo Bauernpartei in lokalni list Gott. Ztg. klerikalcem, brez boja etang — und klanglos, kar čez noč za parado in radi lepšega so pritegnili par brezpomembnih slamatih mož. Pri tem je opaziti, da je imenovan listič, ki je v preteklem času kazal nekakšno poprečno umerjenost, četudi je tintam skočil s tira — prišel ob vsa rezervno in resnost, pa celo pal na obskurni nivo znanih revolverjev, ki se jim je že sumljivo približal v metodi in manirah — ni čuda, ko ga skoro izključno pišejo kaplani in drugi nezreli ljudje. Obenem je postal skrajno agresiven, drzno izjavljajoč in plemensko hujskajoč, pa ekstremno šovinističen tudi glede vnanje politike pri čemer suvereno prezira drž. avtoriteto. Prijatelji pravijo: «es tut mir in der Seele weh, dass ich dich in der Gesellschaft seh».

Oni, nam prijazni Nemci, ki računajo z realnimi razmerami in hočejo z nami v miru živeti pa gospodarsko delovati, sicer vsekdar korektno varujoč svoje nacionalno stališče, so tudi to pot lojalno nastopali kot čestiti možje, ne meneč se za demagoško hujskanje, zavajanje in klevete svojih rojakov, klerikalcev in njih slamatih eksponentov, ki so streljali s kanoni največjega kalibra (n. pr. Volkserklärer, Verbrechen am Volk itd. — risum teneatis!) — da ne govorimo o dosednji aferi Kraft. Najzlaščevši so bili med njimi nekateri duhovniki & la prostulji Kraker v Kočevski Reki i. dr., ki bi morali najbolj molčati in se skriti kakor miš v luknjo.

Tedaj, gospodje so si zopet enkrat s nami pisali usodo, vnovič pogodivši z obdobjem vrednim talentom tisto taktiko, ki je najslabša — kakor Burboni: nichts erlernt, nichts vergessen! Naj v hodoče proučujemo in razmišljamo, kaj je fides Romana...

Naredimo li bilanco, vidimo: Skulj je izgubil pomale 800 slovenskih glasov, pridobil pa kakih 1000—1200 nemških, s katerimi je prodiril in brez katerih bi propal. Mi smo napredovali za 300 glasov in dobili krogljice tudi v najbolj temnih vaseh Škuljevega pašaluka. V mestu samem smo pridobili od lanskih obč. volitev 44 glasov in dosegli 184, klerikalci s nami so za najmanj istotoliko padli, tako da štejejo komaj 100 čistih svojih glasov, in je s tem temeljito razdrta fraza «najjačje slovenske» stranke v Kočevju.

Du Moral von der Geschichte: nemška

politika se ni obnesla in se ne bo; ako hočete — in o tem menda ni dvoma — delati realno politiko, potem je treba pričeti ne le z brezposlovnim priznanjem monarhijske in drž. oblike, nego tudi z delom na osnovi drž. edinstva, to pa i z besedo i z dejanjem, brezpopojno in brez pridržka. Izigravanja je konec.

Tatinska služkinja

V trgovini z železino «Ferrum» v Sarajevu je prišla na dan vrsta tatvin, katere so se dogajale redno skozi 11 let in katerim ni vedel nihče izvora.

Ze od leta 1914. je imel trgovec Racher pri sebi v službi Ano Luketičeva, ki mu je vodila gospodinjo. V tem času je imela Ana več ljubimcev. Sprva je menjavala svoje simpatije kakor kosa, zadnji dve leti si je izbrala končnoveljavno ljubčka. To je bil 25-letni šofer Ljubomir Glušec. Anin je sedaj že 40 let in je prav gotovo iz razlogov svoje opasne starosti zadržala Gluška tako dolgo za ljubčiča. Vzdrževala ga je ves čas s svojimi sredstvi.

Dohodki, katere je Ani prinašala služba, so bili preveč skromni, da bi mogel Glušec od njih živeti. Zato je Luketičeva kradla v gospodarstvu trgovini kot sraka in prodajala ukradeno blago: lonce, kozice, ponvice, pokrivače, zajemalke, žlice, vilice in nože, kratka vse, kar ji je prišlo pod roko. Vsi ti predmeti so šli gladko v denar. Nekaj časa je Ana sama prodajala ukradene reči, v zadnjem času pa je ukradene predmete izročala Glušcu, da jih je vnovičval kakor je vedel in znal sam. Od tatvin svojih ljubčice je Glušec sijajno živel. Celega meseca ni nič delal, samo pohajkoval je, pil in plačeval račun za druge.

Blaga, katerega je Luketičeva nakradla, pa ni tatica samo prodajala. Spravljala je tudi v posebne zaboje, katere je hranila pri svojih znanih. Tem je pravila, da si nabavlja vse to za svojo poroko. Toda godnega ženina ni bilo od nikoder, zabojev pa je bilo vedno več. Aninim znanecem se je končno začelo zdeti sumljivo, odkod ji toliko nove kuhinjske posode in drugih železnih predmetov. Luketičeva je sčasoma nakradla toliko, da je morala naposled za razplačevanje angažirati celo vrsto svojih sorodnikov in znancev. K njeni družbi za prodajanje ukradenih reči so pristopili oče njenega ljubčka Gluška Filip Glušec, Anin brat Ivan Luketič in neki Bernard Kalberg. Tri trije so neprestano letali od vrat do vrat in ponujali ukradene reči. Ana je na ta način iztržila ogromne novce. Z denarjem je vzdrževala svoje tetke in nečakinje v Sarajevu in izven Sarajeva.

Pred poldrugim letom pa je začel Racher sumiti, da mu Ana krađe v trgovini. Prevedel pa je vstop v prodajalno. Luketičeva pa se ni dala preplahiti in je kmalu našla nov izhod za svojo tatinsko obrt. Izmaknila je gospodarju ključ iz žepa ter hodila v trgovino ponoči. Tega gospodar ni opazil in le služaj je nanesel, da je te dni Racher šel ponoči mimo prodajalne in ugledal skoz spranjo luč. Odklenil je vrata in vstopil. Na svoje začudenje je videl, da se nahajata v trgovini Luketičeva in njen brat Ivan. Ukradla sta bila večje število izdelkov iz železa in sta premetavala predalec, v katerih sta iskala dragocenejši stvari. Racher je takoj poklical stražnika in je velel tatu in tatico aretirati. V par dneh je prišlo na dan vse in redarstvo je spravilo na varno tudi ostale pomagače tatinske družbe.

Redarstvo je izvršilo natančno preiskavo v zabojih Luketičeve, in je dognala, da je nakradla Ana samo v zadnjem času za 100.000 Din železa in podobnih predmetov. Med drugim je zmanjkalo Racherju tudi 10 pušk. Sedem so jih doslej že našli. V dveh zabojih so našli agenti nešteto krožnikov, skled in skledice ter drugega jedilnega orodja. Na vprašanje, kaj je delala v trgovini, ko jo je zasačil Racher, je drzno odvrnila, da je rabila nekatere predmete za kuhinjo svojega gospodarja in da si jih je hotela nabaviti v trgovini...

Ker ima Luketičeva vse polno znanec in sorodnikov izven Sarajeva, preiskujejo sedaj oblasti, če ni tudi pri teh ljudih skritega kaj ukradene materiala. Tatinska družba pride seveda čimprej na zatožno klop.

„Škandal na Dunaju“

(Spijonažna afera generalštabnega polkovnika Redl-a)

Dopisi

TRŽIČ. Predpusne zabave so se vsočale vse v najlepšem redu. Sokolsko maškerado, ki je izpadla prav dobro je posetilo dosti občinstva. Stregle so vrle Sokolice, medtem, ko so se pa pesalci vrteli ob mihih zvokih salonskega orkestra Kernc, ki je neumorno sviral do same zore. Dekoracija so izvršili člani Sokola in sicer pod vodstvom brata Peter-nosta. Pustni dan je minil kot vsak navaden dan, le hudomušneži so dejali, da praznuje gospod župnik Škerbec tak dan dvojni god. Bog mu daj dobro i za prvega i za drugega. Posetil ga je menda sam gospod Šušteršič z gospo sopogo, ki si je dala opravka v dekliskem domu, moške pa so bržčas nadzirali in iskali kredite za vzorno usnjarno, ki jo vodi g. Škerbec. Bom že videli, kakšen kruh bo iz te moke. Zvečer se je vršil v najboljšem razpoloženju maškeradni ples Slov. bral. društva v gorenjih prostorih hotela Lončar. V okusno opremljeni dvorani se je zabavalo do ranega jutra plesateljino občinstvo. Ples je posetilo mnogo gostov iz Kranja, ki so odnesli za vzorno skupino hudicev celo drugo nagrado, namreč klavir. Prva nagrada avtomobil je k sreči ostala v Tržiču pri gđ. Poženelovi, tretjo kuhinjsko opravka pa je prejela gđ. Sokličeva. Vsi posetniki zabave so bili prav zadovoljni, zadovoljno pa je tudi lahko društvo samo. Druhih posebnih novic ni. Le volilne klobase in druge dobrote so vzele nesrečni konec, ki sedaj gospodom na Skali nagaja, da jih že vse srbi. Pa bo že bolje, le potolažite se.

VRHNIKA. Jutri, v nedeljo se vrši v sokolski dvorani ob 3. uri popoldne zelezanimivo predavanje g. prof. dr. Kuščarja iz prirodoslovja o temi: «Razvojna teorija». Privedite tudi znanca k temu predavanju.

HRASTNIK. Pevsko društvo «Ljubljanski Zvon», ki praznuje letos 25-letnico svojega obstoja, priredi ob tej priliki večjo turnejo. Za gornje Posavje se vrši koncert omenjenega društva v Hrastniku, in sicer v nedeljo 8. marca. Ker so zveze vlakov zelo ugodne, pričakujemo, da bodo izrabili priliko tudi prijatelji petja izven Hrastnika, na željo se pošljejo k vlakom vozila. Podrobnosti še oznanimo v «Jutru», oziroma z lepaki.

SMARTNO PRI LITIJI. V naši vasi imamo klerikalno zadrugo, katero je pred gotovim polomom rešil neki Amerikane z dolarji. Da bi si podaljšali življenje, so poklicali na pomoč g. dekana, da bere sv. maše za žive in mrtve, da bi s tem zamazali oči onim, ki še ne vidijo. Zadrugarji si pa mislijo, kaj nam mar kmet in delavec, samo da mi živimo ter molzejo od kraja, predstavniki «Sv. vojske» pa prodajajo šnops v trgovini in gostilni. — Od kmeta kupujejo jabolka les itd. — ter plačujejo najnižje, v trgovini pa so cene najvišje. Evo

Pat in Patachon

v najnovejših burkah
„Film in ljubimkanje“
„Kaj valovi šepetajo“
KINO „LJUBLJANSKI DVOR“
— Telefon 730. —
Predstave ob 4, 6, 8, 9. uri

primer: Vžigalice prodaja zadruga od 5 do 720 K škatljo. Pri manufakturi, lezu in kotlih so za 50 odst. dražji kot trgovci in to ljudje, ki vpijejo, da so zastopniki ljudstva, ki so oproščeni dohodninskega davka, in imajo najugodnejši nakup na dlani. Potem ni čuda, če trdijo kmetje, da je zadruga klerikalna izkoriščevalnica bednega ljudstva, pa kateri imajo besedo le klerikalni hujskači žalostnega spomina. Opetovano sme že svarili naše ljudstvo pred klerikalnimi sleparji. Zato kličemo tudi danes, otresite se novega jarma ter bežite pred pogrezujočo se klerikalno barko, iz katere gledajo volkovi, da bi Vas požrli.

PREKMURJE. K izvolitvi poslanca Klekja je dosti pripomogel — vsaj tako misli — bivši srečni šolski nadzornik Julij Kontler, sedaj šolski upravitelj v Turnišču. Zivel je v trdni veri, da se povrnejo po volitvah časi sporazumaško-radičevskega režima, ki edino more osrečiti vse Prekmurce in tako tudi njega s tem, da ga ponovno imenujejo nadzornikom. Imel je klerikalne stesanke in na vse pretege agitiral za Klekja. Vidi se, da ima precej dobre volje za preganjanje prišlekov, ker je v gostilni z drugimi prekmurškimi pajdaši sestavljal znamenje onih «Prišlekov» (Slovenecov), ki najbolj ovirajo zmago madžarstva. Da doseže svoj namen, je razdelil samega sebe na več strank: Opozoval je skoke iz komunizma v državotvorne stranke. Sam je dne 7. februarja 1923. podpisal izjavo št. 802, s katero je pristopil kot član k narodni radikalni stranki in je obenem plačal enomesečno naročnino za «Jutrane Novosti». V Ljubljani so ga smatrali za demokrata. Pri volitvah je pa agitiral za Klekja. Kako se imenuje človek z več barvami? Radi tega pripravljamo šol. oblasti, da ga imenuje zopet nadzornikom, ker se ne more zameriti nobeni stranki in zasluži od vseh enako spoštovanje.

„Jutrov“ roman LUCIFER

kateroga skrivnostno napeta vsebina, zapletena z fantastičnimi zapletji od začeta do konca, ki prinašajo navdušenemu čitatelju s interesantnim razmotenjem vsak hip presenečenja, ki mu še sledi razočaranje in konsternacija in zopet presenečenje tako, da so čitatelji nestrpno pričakovali vsako nadaljevanje romana, je izšel in se dobiva pri opravi «Jutra» v Ljubljani.

Vsi, ki so ga fitali in oni, ki niso imeli te prilike naj si ga takoj naročite za svoje domače knjižnice.

Bolj zabavati Vas ne more nobena knjiga!

Vesna stane Din 55. Broširana pa Din 45

Pride! Pride! Pride! Salambo v Elitni Kino Matica.

Beethovnova «Missa solemnis» pod Molinarjem v Pragi. V Pragi so imeli te dni koncertno senzacijo: Češko prestolico je obiskal italijanski dirigent Molinari, ki je vodil izvajanje Beethovnevo maše «Missa solemnis». Pevski zbor je dal za to priliko na razpolago praški «Haholi», godbenike pa filharmonično društvo. Kot solokvartet so sodelovali pevci: Wirem, Rejhonec, Vursar in prof. Fuchs. Molinari, ki je štirinajst dni večal peve in orkester predno je stopil pred javnost, je dosegel s produkcijo jako časten uspeh. Njegova interpretacija tega Beethovenovega veledela pa je imela bolj posveto nego cerkven značaj.

Is sodobne poljske drame. Varšvska gledališča pripravljajo več novih gledaliških del. Prvič pride na oder Zeroskega komedija «Przepieczka», dalje Siedleckega komad «Spadkobiercy» ter eksperimentalna igra Witkiewicza «Jan Maciej Karol Wscieklica».

Drama «Oskar Wilde». Nemški pisatelj Karel Sternheim je napisal dramo «Oskar Wilde», v kateri slika romantičen potek življenja znanega angleškega pisatelja. Drama se uprizori še letos na Dunaju.

Turneja dunajskih filharmonikov po inosemstvu. Dunajski filharmoniki se podajo pred sklepom letošnje glasbene sezone na turnejo v Nemčijo in na Nizozemsko. Za časa njihove odsotnosti bo nastopala na Dunaju milanska «Scala».

ELITNI KINO MATICA Samo še danes v soboto, 28. febr. Lya Mara Predstave ob: 1/4, 5, 7 in 1/9 Prednaznani! MARY PICKFORD

Prvovrstni dežni plašč ščiti obleko in česono. — Najmodernejši angloški dežni plašči se dobijo od omenih do naših ljubkih pri FRAN LUKIČ Pred Škofljo 19

Kulturni pregled

Gledališki repertoarij

Ljubljanska drama. Sobota, 28.: «Vdova Rošlinka». Izv. Nedelja, 1. ob 15.: «Pepeh». Mladinska predstava. Izv. Ob 20.: «Veronika Deseniška». Izv. Ponedeljek, 2.: «Stričkove sanje». B. Ljubljanska opera. Sobota, 28.: «Smrtna tarantela in karakteriistični plesi». B. Nedelja, 1.: ob 15.: «Mignons». Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. Ponedeljek, 2.: Zaprt. Sentjakovski gledališki oder. Nedelja, 1.: «Ljubezn in ljubosumnost». Celjsko gledališče. Nedelja, 1.: «Veronika Deseniška». Začetek ob 16. uri. Torek, 3.: «Stričkove sanje». Gostovanje ljubljanskega Narodnega gledališča. Abonma. Mariborsko gledališče. Sobota, 28.: «Moloh». C. (Premijera.) Nedelja, 1.: «Ksenija» in «Cavalleria rusticana». E. (Kuponi.) «Vdova Rošlinka» izven abonmaja. V soboto zvečer je v ljubljanskim dramati predstava Golarjeve komedije «Vdova

Rošlinka». Predstava je izven abonmaja, na kar opozarjamo vse gledališke posetnike. Nedelja v ljubljanskem gledališču. V nedeljo 1. marca sta v dramii dve predstavi: ob treh popoldne se igra za mladino in odrasle dr. Laha «Pepeh», zvečer ob osmih pa po daljšem odmoru Zupančičeva tragedija «Veronika Deseniška» v običajni zasedbi. — Začetek nedeljske operne predstave «Mignons» bo ob štirih popoldne, na kar vse občinstvo posebno opozarjamo. Sprememba mariborskega repertoarja. Radi indispozicije gđ. Vladimirove se mora repertor v toliko spremeniti, da se igra v soboto mesto «Ksenije» premijera. «Moloha» za ab. C, v nedeljo 1. marca pa «Ksenija» in «Cavalleria rusticana» za ab. E (kuponi). Celjsko mestno gledališče. V nedeljo dne 1. t. m. se uprizori zadnje v sezoni Oton Zupančičeva tragedija «Veronika Deseniška». Začetek točno ob 16. uri, konec ob 19. uri. Zveze z vlaki ugodna. V torek, dne 3. marca gostujejo v našem gledališču po daljši pavzi priljubljeni člani ljubljanskega narodnega gledališča z velezabavno komedijo «Stričkove sanje» Režijo vodi g. Putjata. V glavnih vlogah nastopijo ga. Medvedova, Nablocka, Juva-

nova ter gđ. Rakerjeva in gg. Putjata, Levar, Cesar, Jerman i. dr. Vstopnice so v predprodaji, igra se v abonmaju. Sinočnji koncert Marcela Ciampija v ljubljanski Filharmoniji je uspel ob lepem obisku zelo dobro. Obširnejše poročilo prinesemo jutri. Gostovanje Hinka Nučiča in gospe Podgorske iz Zagreba bo, kakor smo že poročali, v ljubljanski dramii prihodni teden. V četrtek, dne 5. marca nastopi gospod Nučič v naslovni vlogi «Othella». S to predstavo je združena 25 letnica proslave njegovega umetniškega delovanja. Gledališki list prinese ob tej priliki pregled Nučičevega dela, ki ga je opravil jubilat na ljubljanskem in mariborskem odru kot igravec in režiser. V soboto, dne 7. marca gostuje v ljubljanskem duha» gospa Podgorska, naša rojkinja, ki se je povzpela po kratki dobi svoje zaposlitve na zagrebškem odru med prve tamošnje umetnice. «Novi oder v Ljubljani». Vstopnice za «Literarno-umetniški večer», katerega priredi kulturno društvo «Novi oder» dne 3. marca v dramskem gledališču, so z današnjim dnem v predprodaji pri dnevnih blagajni v operi. Dubrovniško gledališče. — Uprava Bondinega gledališča v Dubrovniku se pogaja z zagrebškim gledališkim vodstvom glede gostovanja zagrebške opere v Dubrovniku. Če se izležejo pogajanja ugodna, bodo gostovali Zagrebčani v Dubrovniku v prvi polovici meseca maja s

šestimi operami. Meseca aprila pa pridejo v Dubrovnik Hudožestveniki, ki bodo nastopili s štirimi predstavami. Andrejeva «Misel» na treh jugoslovenskih odrih. Ljubljansko, zagrebško in beograjsko gledališče pripravljajo sedaj obenem Leonida Andrejeva dramo «Misel». Pač redek slučaj, da si izberejo tri naša glavna gledališča eden in isti komad in da pripravljajo njegovo premijero skoraj istočasno. Jubilej zaslužnega glasbenika v Bosni. V ponedeljek dne 23. februarja je slavil g. Fran Majčevski v Sarajevu 25-letnico svojega glasbenega delovanja. Jubilat je položil temelje glasbenim zavodom v Banjaluki in v drugih mestih Bosne in Hercegovine ter se je končno nastanil v Sarajevu, kjer je ustanovil prvi zavod za resno glasbeno naobrazbo. Vzgojil je celo vrsto nadarjenih učencev ter se je udeleževal tudi kot komponist. Napisal je več cerkvenih skladb ter priredil nekaj rukovetov narodnih pesmi, katerim gre prav odlično mesto v jugoslovenski muziki. Kriza budimpeštanske opere. Budimpeštansko operno gledališče se nahaja že dalj časa v težki krizi. Sedaj je gledališko vodstvo odstranilo ravnatelja Vlascica in je provizorično izročilo agendo kapelniku Maderju, na katerega stavi velike nade, da bo obnovil institucijo. Listi poročajo, da bo izročeno vodstvo opernega gledališča v Budimpešti nekemu nemškemu opernemu pevcu iz Kölna.

Iz življenja in sveta

Draginja v Avstriji

Po poslednji uradni statistiki je največje mesto v Avstriji Leoben. Življenjski izdatki za eno osebo so preračunjeni v tem mestu na 178.682 avstrijskih kron na mesec. Na drugem mestu stoji Salzburg s 178.772 kronami. Najdražje mesto je Beljak, kjer potrebuješ 207.930 kron na mesec za življenje.

Na Dunaju potrebuješ za življenje na mesec 182.065 kron, v Linzu 198.962, Gradcu 194.484, Celovcu 191.681, Bregenu 189.584 in Innsbrucku 198.120 kron. Razen v Salzburgu, Brucku ob Muri, Innsbrucku in Bregenu se je življenje zadnje tedne povsod podražilo.

Rudniška nesreča v Dortmundu

O eksploziji v premogovniku «Minister Stein» pri Dortmundu, ki je zahtevala okrog 140 žrtev, je obširno poročal na občnem zboru delniške družbe Gelsenkirchener Bergwerks-A. G. ravnatelj omenjenega premogovnika dr. Brand.

Nedvomno je sedaj ugotovljeno, da so bile vse predpisane varnostne naprave na določenem mestu in so brezhibno funkcionirale. Razen tega je napravila družba celo vrsto najmodernejših varnostnih ukrepov. Obratnih predpisov ni nihče kršil. Strašna nesreča se da le tako razlagati, da so tik pred eksplozijo razstrelili goro z majhno patrono, v kateri so potem še tleli majhni drobci vzgala. Na ta način so se vneli ogljeni plini in povzročili katastrofo.

Ze večkrat se se delali poskuski z večimi in manjšimi patronami pri razstreljevanju gore. Inženirji so prišli sedaj na to, da so bolj varne večje in močnejše patrone kot majhne in šibke, dast je učinek pri obeh isti. Pri močnih nabojih se pri razstreljevanju patrona razleti na drobne kosce, dočim ostane pri šibki po detonaciji še nekaj vzgala v njej in tli dalje. Ako bi bil izid teh poskusov znan že par dni pred nesrečo, se katastrofa najbrže ne bi prigodila.

Ruska carica-vdova na smrtni postelji

Mati umorjenega ruskega carja Nikolaja II. carica-vdova Marija Fedorovna, ki je rodom danska princeznica, se je po boljševškem prevratu v Rusiji umaknila iz medvedovega carstva in se je naselila v Danskem. Zadnja leta je bivala izključno v Kopenhagenu, kjer je živela zelo samotno. Događki, katere je rodila revolucija, umor carja Nikolaja II. in medsebojni rodbinski prepri in spori so na staro damo vplivali zelo neugodno. Carica-vdova, ki je že prej trpela na srčni napaki, se je v zadnjih letih tako izpremenila, da jo je danes komaj spoznati. Dama je zadnja leta dosledno odklanjala obiske in razgovore razburilive narave in si je želela radi življenjskih razmer čim prej zapustiti ta svet.

Zdaj izzelela, da se ji bo želja najbrže izpolnila. Dočim jo je prej mučilo samo srce, je zadnje meseca nastovilo rapidno pešanje vseh telesnih moči. Vsled tega je pozvalo stalno spremstvo carice-vdove na Dansko vse člano bivše vladarske hiše Romanovov, ki so se pozivno odzvali ter so zbrali ob zelvaju težko bolne visoke dame. Izostal je samo veliki knez Ciril Vladimirovič, ki se je dal proti caričini volji oklecati za ruskega carja. Sorodniki čakajo sedaj na smrt Marije Fedorovne, ki predstavlja danes nekako vrhovno poglavarico preostankov ruske dinastije v tujini.

Carica-vdova baje zapuščala testament važne politične vsebine, ki je bistveno pravzaprav brez pomena, a ho nedvomno povzročil prepire med ruskimi monarhisti na tujem. Marija Fedorovna je namreč zapisala v svoji po-

slednji volji, da ima po umoru carja Nikolaja pravico na ruski prestol edine veliki knez Nikolaj Nikolajevič, kateremu se morajo umakniti vsi ostali kronski pretendenti.

Pravnuk Franca Jožefa mehanik

V neki avtomobilski delavnici na Dunaju se nahaja pravnuk predzadnjega avstrijskega cesarja Franca Jožefa kot mehanski vajenec. Kakor vsak drug vajenec mora tudi on delati tri leta zastopi. Poseča ravno tako obrtno nadaljevalno šolo in dela v delavnici.

Knežji vajenec je sin kneginje Elizabete Windschgrätzove, hčere pokojnega avstrijskega cesarjeviča Rudolfa in torej vnukinje Franca Jožefa. Ko je sodišče ločilo njen zakon s knezom Otonom Windschgrätzom, ji je prisodilo njene štiri otroke, ki so se vsi posvetili praktičnim meščanskim poklicom. Hčerka Stefanija še obiskuje realno gimnazijo na Dunaju. Najstarejši sin je učence poljedelske šole v Mödlingu, drugi sin poseča umetnostno akademijo in najmlajši, Rudolf, je, kakor smo gori omenili, mehanski vajenec.

Junak do smrti

V Tattendorfu, mali postaji na aspanški železnici v bližini Sollenau v Avstriji, se je v terek pripetil žalosten dogodek, ki bi lahko imel strašne posledice. Postaja je dobila obvestilo, da vozi v par minutah tovorni vlak skozi Tattendorf brez postanka. Vlak je res drdral skozi postajo. Ko pa je bil že zunaj kolodvora, so zaropotala kolesa in pod zavornimi so se kresale iskre. Vlak je nenadoma obstal. Preplašeni železničarji so hiteli k lokomotivi in našli na nji strojevodjo, ki se je baš zgrudil, okrog nje pa zbežnata kurjača, ki si ni vedel pomagati.

Iz pripovedovanj kurjača je bil strojevodja Schwarz Müller do postaje Tattendorf zdrav in vesel. Smejala sta se in se šalila. Naenkrat pa je postal bled kot stena in začel omahovati. V zadnjem trenutku, predno se je zgrudil, je zbral vse svoje sile in potegnil s pojemajočimi močmi za parno zavoro. Vlak je obstal. Z zavornim ročajem se v rokah se je zgrudil zvesti strojevodja mrtev na tla. Ugotovili so srčno kap.

Schwarz Müller je do svojega poslednjega izdaha vestno opravljal svojo službo in postal napol mrtev junak. O zadnjih utripih srca je mislil le na svojo dolžnost in na življenja vlak spremlja ožega osebja, ki jih je hotel rešiti. Ako ne bi v zadnjem zdihljaju potegnil za zavoro, bi se zgodila strašna nesreča. Kurjač je bil še novinec in skoraj ni imel pojma o ravnanju s strojem. Vlak bi v polnem diru drvel dalje in povzročil neizmerno škodo. Na brže ne bi ostal nihče od železničarjev živ.

Železniška uprava ho, kakor se čuje, primerno nagradila junaštvo strojevodje Schwarz Müllerja, ki je rešil petero življenj železničarjev s svojo vestnostjo, in zagotovila rodbini brezskrbno življenje.

× Viharji v Bretanji. Na zapadni obali Bretanje so te dni zopet divjali silni viharji. Na otoku Molene je voda vdrla v hiše. Več rodbin so otelj reševali z lastno nevarnostjo. Strašno je divjal orkan v Benamarcheu. V eno najlepših zgodovinskih cerkva na Francoskem, St. Jean de Dorit, je udarila strela; cerkev je pogorela do tal. K sreči so mogli pravočasno rešiti dragocene umetnine.

× Predzani vlomilec v Parizu. Na pustni terek so opazili v Parizu trije redarji na kolesih okrog šestih zvečer v bližini borze, kako je več elegantne oblečenih gospodov neslo velike zavore iz neke trgovine v avtomobil. Ko so ti gospodje videli, da so postali redarji pozorni nanje, so skočili v avtomobil in odvrleli. Policija jih je urno zasledovala. Ko je prvi redar dospel do njih in jih hotel z revolverjem v-

roki prisiliti, da ustavijo, je sofer nenadoma okrenil avtomobil in podri kolesarja na tla, ostala dva pa sta drvela za avtomobilom. In sedaj so se vlomilec ustavil in pobegnili peš. Enega sta takoj ustavila. Drugi je oddal več streljev proti policaji. Ko ga je redar podrl na tla, se je hotel vlomilec ustreliti. Kroglja je zgrešila svoji cilj pač na je mož ostlel na obeh obeh in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Od redarjev ni bil nihče reago ranjen.

× Pustna smola v Parizu. Na pustni terek je v Parizu ves dan deževalo.

Jovo Čaruga in Prpić Veliki obešena

Brzojavka, ki je bila v sredo popoldne odposlana iz Osjeka kralju s prošnjo za pomilostitev, sploh ni bila predložena vladarju, ampak je bila takoj vrnjena. Na seji ministrskega sveta je minister pravde kratko obvestil vladu, da bosta Čaruga in Prpić v petek jutraj obešena in da na kako pomilostitev Čaruge, ki je lastnoročno izvršil 17 zverinskih ubojev in umorov, sploh ni misliti. Minister pravde je tudi zavrnil predlog kasacijskega sodišča, da naj se smrtna obsodba Pavla Prpića izpremeni v dosmrtno ječo. S tem je bila usoda obeh razbojnikov končno zapečatenata.

Krvnik Mauser, ki je prisel v četrtke z dvema pomočnikoma iz Sarajeva, je pričel še istega dne postavljati na dvorišču osječkega sodišča vešala. Vislice je postavil tako, da Čaruga ni mogel videti svojega tovariša. Ze tretim četrtka je bilo izdanih preko tisoč vstopnic, tako ogromno je bilo zanimanje za zadnje trenutke razbojnikov.

JOVO ČARUGA

ZADNJE URE ČARUGE IN PRPIĆA.

Listi poročajo o zadnjih urah Jovo Čaruge in Pavla Prpića sledeče podrobno: Po prečitanih smrtnih obsodbah v četrtke dopoldne, je predsednik sodnega senata Popović zaklical: «Kdo je poveljni stražer?» Nato je izstopil krepkih korakov pred predsednika narednik Kosanovič in rekel: «Jaz sem.» Predsednik: «Izročam vam to dvojico in vam naročam, da strogo pazite nanjo. Straža naj čuva oba do petka ob 7. jutraj, nakar naj jih izroči, izvršite moj ukaz.» Kosanovič: «Razumem.» Nato je senat zapustil dvorano in občinstvo se je pričelo razhajati. Obsojenca sta v spremstvu orožnikov odhajala v svoje celice, ki so bile čiste in velike, Čaruga je nato sprejel novinarje, ki so ga vprašali: «Kako ti je Jovo?» Čaruga: «Kakor običajno.» Novinarji: «Ljudje so govorili, da te je objel strah.» Čaruga: «Ko sem bil leta 1915, postavljen kot hajduk na stražo, bil sem pripravljen na vse, ne bojim se ničesar.» Med tem je vstopil v celico jet-

kar je povzročilo silno jezo pri onih, ki so hoteli iti maskirani na pustni korzo. V vsem večmilijonskem mestu ni bilo niti ene maske na ulici, izvzemši par otrok v predmestjih. Tako žalostnega pustnega točka ne pomni Pariza že več desetletij.

× «Zvon miru» v Nemčiji. Glasovit veliki zvon, ki je visel v kölnski katedrali ter je bil šrom sveta znan pod imenom «Kaiser-glocke», je med vojno prenehal zvoniti, ker so ga Nemci prelijli v topova. Zvonik kölnske katedrale je bil skoraj 10 let prazen, sedaj pa je kölnska cerkev dala vliči nov zvon, ki tehta 25.000 kilogramov ter ima v premeru 8½ m. Novi zvon je dobil pri blagosloavljanju ime «Zvon miru».

ku ga je že dvignil krvnik s pomočjo obeh pomočnikov in smrtna obsodba je bila izvršena. Na obešenecem obrazu ni bilo opaziti nobene izpremembe. Ko pa so truplo sneli z vešala, je zdravnik ugotovil, da Prpićev srce še vedno utripuje. Navzočih se je polastilo radi tega veliko gorenje in mestni fizik dr. Höfster je stopil h krvniku ter mu očital, da ne razume svojega posla. Akt Prpićeve justifikacije je trajala od 7.20 do 7.40.

Lažja je bila smrt razbojniškega poglavarja Jovo Čaruge. Na njegovem liku je bilo opaziti običajen nasmeh, sicer pa ni šel tako junaško v smrt, kakor Prpić. Protja Bogdanovič mu je govoril o poslednji milosti božji, toda Čaruga ga je ponovno prkinil z besedami: «Nikar ne govorite tega, saj ni tako! Končno pa je le poljubil križ in stopil na mrtvaški oder. Nasmehnil se je zadnjikat občinstvu. Ko so ga krvniki potegnili na vrv, je bilo opaziti lahno drgetanje lic. Smrt je nastopila zelo hitro. Čez dve uri so truplo obešenecv odpeljali na pokopališče in ju tamkaj zgrebali.

Tako sta oba tolojava prejela edino primerno plačilo za svoje številne grehe in gorje, katero sta prizadejala toliko in toliko rodbinom.

O večrajnji kriminalistični tragediji v Osjeku se poroča naknadno še sledeče zanimive podrobnosti:

Sekcijski šef v ministrstvu pravde, dr. Milan Kostić, ki je prisel pred usmrtiljivo obeh tolojavcev v Osjek, da izvrši kriminalno-psihološka opazovanja, je prebil ponoči več ur pri Čarugi in Prpiću. Dr. Kostić je izjavil, da še ni doživel, da bi kdo tako mirno pričakoval smrti, kakor ta dva težka zločince. Kot dokaz za hladnokrvnost je navedel, da je Čaruga ponoči dve uri čisto mirno spal, na dan usmrtilje pa obklesl še zvečer perilo, boljše hlače in shimmy-čevlje, kakor da bi šel na kako svatbo, ne pa na vislice.

Pred sodnim poslopjem se je zbralo 3 do 4 tisoč ljudi, ki so si večinoma tudi priborili vstop na dvorišče. Kroginok dvorišča je bil v četverokotu postavljen, iz več vrst obstoječi, kordon orožnikov, da ni moglo občinstvo prodreti naprej. Za sodnike, posebne interese in novinarje so bile pripravljene mize neposredno na morišču. Občinstvo se je glasno zabavalo, nikjer ni bilo opaziti kakage strahu ali trepetanja. Nikdo pač ni imel usmiljenja s težkima zločincema. Senatni predsednik Popović je tik pred pričetkom zadnjega dejanja še enkrat posetil oba smrtna kandidata v njuni celici in jima sporočil bližajočo se smrt. Oba sta vzela vest hladnokrvno na znanje. Prpićeva sestra je bila do dveh jutraj pri svojem bratu. Sele. Po je Prpić izročil svoje zadnje potrebe svojem in posebno svojim trem otrokom, je zgubil nekoliko ravnostje. Sestra je glasno ihtela. Čaruga je malč pred usmrtiljivo pisal dr. Mergenthalerju pismo, v katerem sporoča, da je Prpić «Malč» pač prisostvoval pri roparskih pohodih (Pirkmaier, Culić, Ausländer) in prežal pri oknu, ni pa nikdar streljal in tudi nikogar ubil. Bil je namreč le zapeljani.

Ko je krvnik Prpiću «Velikemu» zadrgnil vrvi okoli vratu, je Prpić še enkrat zaklical: «Boj Vas živi vse skupaj!» V tem trenutku pa je bil njegov obraz že pokrit z belim robcem. Šest minut je že preteklo, ko je pristopil zdravnik dr. Lazarus in obešenca preiskal. Prpić pa je bil proti pričakovanju še pri življenju. Pokazalo se je, da je krvnik slab izvršil svoje delo. To je bilo tudi povod, da je navzoči dr. Hešera med justifikacijo zaklical krvniku Mauserju: «To vendar ni nobena usmrtilje, ampak navadna človeška morija!» Toda Mauser je nemočno nadaljeval svoje delo. Še celih šest minut je moralo Prpićevo truplo bengljati na vislicah, šele potem je mogel zdravnik ugotoviti nastop smrti.

Ob 7.35 so privedli Čarugo na morišče. V nasprotju s Prpićem je imel roke zvezane na hrbtu. Glavno zanimanje gledalcev je bilo posvečeno namreč drugemu dejanju te strašne tragedije. Saj je bil Čaruga glavni povzročitelj groznih umorov in ubojev. Bil je bled v obraz, zri srepo in nekam plaho naokrog. Ko pa mu je sodnik vnovič prečital smrtno obsodbo, je bil zopet videti krog njegovih ust zategnjen nasmeh. Duhovnik mu je vlival poguma, toda Čaruga mu je odgovoril: «Grem mirno in pripravljen v smrt!» Krepkih korakov je stopil na «pručko». Še enkrat se je nasmehnil in že je imel vrvi okrog vratu, na obrazu pa bel robec. Ko je visel šest minut, je pristopil dr. Sazarus in ugotovil, da tuč srce Čaruge še deluje. Usmrčenjevanje se je moralo torej nadaljevati; trajalo je celih 15 minut, predno je nastopila smrt.

S tem je bila tragedija končana. Deset minut pred osmo uro so senat, državni pravdnik in zagovorniki zapustili morišče in razdelili med narod tiskano obsodbo. Ob 10. dop. je prišla sodno-zdravniška komisija, ki je protokolarično ugotovila smrt obeh obešenih.

Smrt v četrtke zvečer je Čarugo posetil v njegovi celici odvetnik dr. Isaković, zastopnik vdove ustreljenega nadtarnarja Pirkmaierja, brata mariborskega velikega župana dr. Pirkmaierja, in prošil Čarugo imenovani vdove, naj vendar prizna da je on sam v Tompovevch ustrelil Pirkmaierja. Toda Čaruga je ostal trdovrten, kakor med razpravo. Na dr. Isakovičevu izjavo, da mu je Pirkmaierjeva vdova pripravljena vse odpuščati, ako prizna zločin, je Čaruga cinčno odgovoril: «Naj mi oprusti kdor hoče, jaz ne bom prošil nikogar odpuščanja! Advokat je nato silno ogorčen zapustil celice ter zverine z človeški podobi.

Pravlica

Nekoč so živeli trije mladeniči, ki so nad vse ljubili svojo staro mater. Skrbeli so zanjo, kar so mogli. Tola kljub temu je prišla nekega jutra bolezen in starika je morala leči.

Brž so poklicali zdravnike, stare in mlade, a nobeden ni znal pomagati. Ko je bilo torej jasno, da človeška pomoč nič ne izda, so si rekli mladeniči: «Bdeli homo vsak eno noč pri naši dragi mami. Morda boji k njej pronočj sovražnik in ji dela zlo. Zato jo bomo čuvali!»

Kakor so rekli, tako so storili. Prvo noč je bdel najmlajši; bil je materin ljubljencek in je imel plave lase in srce kakor dete. Do polnoči se ni nič pripetilo. Ko pa je udarilo dvanaest, so se odprla vrata sama od sebe in vstopila je bleda žena v dolgi škrlatni halji.

In brž k postelji dremajoče bolnice. Toda najmlajši ji je zastavil pot in jo vprašal: «Kdo si?» «Bolest sem in ta-le je moja!» «Ne izročim ti je drugače, nego če me premagaš!» «Dobro, pa se spoprimala!» Bil je močan, prijel je Smrt ter jo vrgeł skozi okno v jarek, da so ji kosi zaklopotali in zaročljale.

«Tvoje srečo! Srečo vsega tvojega življenja!»

«Vzemi jo in pojdi!» In Bolest je vzela najmlajšemu srečo iz srca in je odšla. Toda bolna mati se je zaradi tega smejljala v spanju.

Naslednjo noč je bdel srednji; dobro sta se razumela z materjo, imel je črne lase in sočutno srce. Do polnoči se ni nič pripetilo. Toda ko je udarilo dvanaest, so se odprla vrata sama od sebe in vstopilo je strašilo iz kosti in kit.

In brž k postelji dremajoče bolnice. Toda srednji sin ji je zastavil pot in jo vprašal: «Kdo si?» «Smrt, in ta-le je moja!» «Ne dam ti je, kvečjemu ako me premagaš!» «Dobro, pa se spoprimala!» Bil je močan, prijel je Smrt ter jo vrgeł skozi okno v jarek, da so ji kosi zaklopotali in zaročljale.

Ohrisal si je pot a fela in se ozri na mater. Čutil je, da mu je Smrt izbrpala vse moči, pa kaj za to! Samo da je mati spala in se smejljala v spanju.

Tretjo noč je bdel najstarejši; bil je malobeden, a svojo mater je oboževal, imel je rjave lase in moško sre-

Do polnoči se ni nič pripetilo. Opolnoči pa so se odprla vrata sama od sebe in vstopila je žareča prikazen, nezrečeno ljubezniva in lepa kakor Mati božja.

In brž k postelji dremajoče bolnice. Toda najstarejši ji je zastavil pot in jo vprašal: «Kdo si?» «Ljubezna, in ta-le je moja!» Najstarejši sin je stopil v stran in je molče čakal naslednjega jutra.

In glej! Ko se je bolna mati prebudila, je bila zdrava. Pravila je: «Tri čudne prikazni so prišle k meni: ena v škrlatu, druga v čunjah, tretja žareča in bela kakor lilija. In zadnja je pregnala obe prejšnji in jaz sem zopet zdrava. Kako se je neki imenovala ta čarovnica?»

«To je bila ljubezna nas vseh, draga mamica.» so rekli trije odrasli mladeniči, ki jim je bilo v prsih otroško srce. «Ljubezna, ki te nam je čudežno rešila. Bodimo ji hvaležni!»

Nato so vsi pogledali proti mlademu, vzhajajočemu soncu in zašepetali: «Hvala! Hvala!» In bil je lep, srebrn dan in dušo vseh zvonov so pele najljubše pesmi: ... Roda Roda;

Gospodarstvo

Mlekarska šola na Gorenjskem

Vprašanje mlekarske šole na Gorenjskem še ni rešeno. Ni še odločeno, ali se naj šola ustanovi v Bohinju ali v Skofji Loki. Razni razlogi govore za Skofjo Loko, še tohtnejši pa za Bohinje. Bohinje živi že sedaj od sirsarstva in nujno potrebuje mlekarske šole, da si gmotno opomore, dočim ne čuti Skofja Loka prav nobene potrebe po taki šoli. Bohinje se že dolga desetletja ukvarja s sirsarstvom in mlekarskim, pa ne more naprej. Danes delujejo tam same male sirsarne, ki nimajo nobene prave moči. Skoraj vsaka vas ima svojo sirsarno. Samo v bližini Boh. Bistrice, jih je 6 ali 7. Vsaka teh sirsarn dela na svojo pest in ne more kajpada pri svojih skromnih sredstvih nič posebnega doseči. Premalo je tudi mleka. Za prvi čas je to veljalo. Danes pa je treba modernih priprav in pripomočkov, treba pa tudi vse boljše tehnične izobrazbe, da se ta važna industrija izpopolni. V Bohinju manjka pravilno temperiranih kipelehnih in skladiščnih kletih. Če hočemo pomagati bohinjškemu siru do prvostanske kvalitete in s tem do ugodnejše trgovine, je treba, da dvignemo vso današnje sirsarsko obrt v Bohinju s tem, da jo po možnosti centraliziramo.

Res je, da se pri bodoči gorenjski mlekarski šoli ne gre samo za sirsarsko, ampak tudi sploh za mlekarsko in maslarsko, toda res je tudi, da zahteva največ pouka in največ tehničnega znanja v teoriji in praksi ravno sirsarstvo, ki je najvažnejša in najtežja stroka vsega mlekarsstva. Za ta pouk pa niso na nikjer tako pripravna kakor v Bohinju. Ne le, da je tam sirsarstvo že doma in da je potrebno razmaha in napredka, so tudi vsi drugi naravni in gospodarski pogoji podani v toliki meri kakor nikjer drugje. Opozoriti hočem le na ta naravno ugodno položaj vsega ondotnega gospodarstva, na to naravno-ugodno rejo ondotne molzne živine, ki je omogočena s pomočjo planinskega pašništva, in na to enotno in zdravno mleko, ki ga imamo v Bohinju in ki je eden najvažnejših pogojev uspešnega mlekarsstva in sirsarstva. V Bohinju je treba le izdatnejša gozda, kakor ga znamo izvajati dobro urejena mlekarska šola, in primerne centralizacije dosedanjega sirsarstva.

Stevalne male sirsarce se morajo združiti v večje enote, ki bodo lahko vzdrževale potrebne kipele in skladiščne kletje. Sicer bi pa ob zložnem in vzajemnem delu zadostovala za obe dolini, ki imata jedva dobrih 6 km daljave, ena sama dosti velika in moderno urejena centralna klet z vsemi potrebnimi prostori za kipele in oskrbovanje sira. Ni treba, da ima vsaka vas pred nosom sirsarce. Tudi v Švici nosijo in vozijo mleko do ene ure daleč. Iz Skofje Loke do Sele ali pa do Poljan, od koder se mleko dovza, tudi ni bližje kakor iz obeh dolin v Bohinju skupaj, namreč iz zgornje in spodnje doline v Bohinju.

Ob dobri volji Bohinjcev bi se dala ob sodelovanju mlekarske šole taka centralizacija prav uspešno izvršiti in bi se lahko pokazale slično ugodne prednosti kakor jih imajo enotno organizirane centralne vinske kletje, ki se dajo v tem slučaju še najlažje primerjati z uspehi tako združenih sirsarn in mlekarn.

Mlekarska šola v Bohinju bi bila pa tudi največjega pomena za izboljšanje bohinjškega planšarstva. Ta šola bi lahko mogočno vplivala na povzdigo planinskega pašništva, planinskega mlekarsstva in sploh vsega gospodarstva. Naravno bi se moral ta predmet poučevati na takem zvožu in podpreti s popotnimi planinskimi tečajji.

Bohinjska dolina leži danes ob železnici in ima tudi iz tega ozira veliko prednost za ustanovitev take šole, ki bi se morala postaviti v neosrednjo bližino Boh. Bistrice, kjer bi bil tudi najugodnejši prostor za centralno skladiščno klet. Na ta način bi bilo mogoče olajšati in pospeševati tudi vso trgovino z bohinjškim sirom, ki je koncem koncev odločilnega pomena za uspešno nadaljnjo povzdigo bohinjškega mlekarsstva. R.

Poverjenikom Hmeljarskega društva za Slovenijo

Savez hmeljarskih društev v Zalcu (Češkoslovaška) nam piše:

«Drugi mednarodni zbor srednjeevropskih hmeljarjev v Zalcu dne 15. avgusta 1924. je med drugim tudi sklenil, da obsoja vsako predprodajo hmelja. Ker se že sedaj čuje o predprodaji hmelja, Vas pozivljamo, da tudi v Vašem okolišu svarite hmeljarje pred prodajo ter poudarite veliko škodo, katero povzročata predprodaja hmeljski kupčiji vohčca.

Savez utemeljuje to svarilo v posebni okrožnici na hmeljarje svojega okoliša takole:

«Bogati letini prošega leta more slediti »ušivo« leto s' abšo letino. Ker je lanski pridelek že skoro razprodan po še zadovoljivih cenah, ne da bi bile češkoslovaške in nemške pivovarne napolne svoja skladišča, je upati, da bo mo letošnje leto imeli tudi lepe cene. Lanske predprodaje so povzročile, da je cena padla na 1600 — 1800 Kč za 50 kg. Pivovarne, ki so bile krivo s pred-

prodanim hmeljem, niso namreč posegale v kupčijo, kar je povzročilo padanje cen. Svarilni zglede nam dajata leti 1911. in 1918. V predprodaji se je l. 1911. plačalo 60 — 100 Kč, pozneje je pa cena poskočila na 450 Kč. L. 1918. se je predprodani hmelj plačeval po 170 do 200 Kč, pozneje pa po 600 — 650 — 800 do 1000 Kč za 50 kg. Hudo oškodovani hmeljarji so se zatekali k savezu in ga prosili za pomoč, ki se jim tudi ne odreka. Za naprej pa se savez ne bo več vrtikal v take kupčije in bo prepuščal oškodovane hmeljarje svoji usodi.

Hmeljarji — Savinčani, upoštevajte tudi Vi besede Saveza hmeljarskih društev v Češkoslovaški! — Hmeljarsko društvo v Zalcu.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (27. t. m.)
Pšenica: baška, 2 vagona 445. Turščica: baška, 4 vagoni 190 — 195; baška, marc-april, 0,5 odst. kasa, 5 vagonov 197; banatska, pariteta Begej, 10 vagonov 192,5; sremska, 16 vagonov 192,5 — 195; sremska, pariteta Indija, 1 vagon 197,5; sremska, marc-april, 10 vagonov 210. Moka: baza «0», kombinirana baška, 1 vagon 670; «2», 1 vagon 595; «5», 3 vagoni 460; «6,5», 2 vagona 420. Tendanca mirna.

Dunajski živinski sejem (26. t. m.)
Goveda: Dogon 283 komadov. Ob mirnem prometu so se cene napram glavnemu sejmu v splošnem podražile za 500 Ka pri kg. — Svinje: Dogon 2245 komadov. Povpraševanje po mesnih svinjah je bilo zelo živahno; cene za 1000 aK pri kg višje kakor na glavnem sejmu. Cene debelih svinjam nespremenjene. Notirajo za kg žive teže: mesne svinje 19.000 — 23.000 aK, debele 22.250 do 25.000 aK.

Dunajska borza za kmetijske produkte (26. t. m.)
V Severni Ameriki kakor v Argentini so se cene okrepile, zato se je za ameriško pšenico tudi na Dunaju zahtevala večja cena. Vendar pa je kupčija na tukajšnjem tržišču ostala dalje zelo mrtva. Notirajo v šilingih za 100 kg vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 55 do 56, madžarska s Potisja 62 — 63, jugoslovenska 60 — 61, Rosafé 61 — 61,50; rž: domača 50 — 51,50; ječmen: domači 52 — 56, češki 62 — 65; turščica: 30,50 do 31,50; oves: 39,50 — 40,50; stisnjeno seno: avstrijsko, polsladko 12,50 — 13, sladko 14 — 15.

Uradni tečaj za mesec marec: 1 napoleon 236, 1 turška lira 267, 1 angleški funt sterling 294, 1 dolar 61,50, 1 kanadski dolar 60, 1 zloti nemška marka 14,80, 1 poljski zlatnik 12, 100 francoskih frankov 322, 100 avstrijskih frankov 1183, 100 italijanskih lir 252, 100 belgijskih frankov 310, 100 holandskih florintov 247, 100 rumunskih lejev 31, 100 bovgarskih levov 46, 100 danskih kron 1100, 100 švedskih kron 1600, 100 norveških kron 940, 100 pezetov 875, 100 grških drahem 100, 100 češkoslovaških kron 183, 1 milijon madžarskih kron 835, 1 milijon avstrijskih kron 868 Din.

V trgovinski register so se vpisale naslednje tvrdke: Alojzij Peče, trgovina z mešanim blagom v Crni; Janko Grašek, trgovina z mešanim blagom v Kamniku; Alojz Lešnik, trgovina z vinom na dobelo v Krčevini pri Mariboru; Antonija Kadivec, trgovina z usnjem v Ljubljani; Anton Macan, prej Adolf Schramke, trgovina z mešanim blagom v Ptuju; Bartolj Šbil, trgovina z mešanim blagom v Pučobu pri Ložu; Merkur M. Kardinar, trgovina z mešanim blagom pri Sv. Marjeti na Dravskem polju. Izbrisani sta se tvrdki: Franciška Zor, trgovina z mešanim blagom v Novem mestu (opuštitev) in Adolf Schramke, trgovina z manufakturami v Ptuju (opuštitev).

Zagrebska zbornica proti ukinitvi, a za reformo prisilne poravnave. Kakor smo poročali, je zagrebska Trgovska in obrtniška zbornica brzojavno prosila ministra trgovine in industrije dr. Surmina, naj se vzame v pretres načrt, ki ga je ona izdelala glede sprememb prisilne poravnave. Zagrebska zbornica vztraja na tem, da se izvrše le gotove spremembe, da pa se ta ustanova ne ukine popolnoma. Čim bo besedilo tega načrta tiskano, se bo dostavilo vsem gospodarskim organizacijam v državi na proučevanje. O tem načrtu se bo razpravljalo tudi na gospodarski konferenci v Sarajevu.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Franciške in Marije Rozmanove. trgovk z modnim blagom in damsko konfekcijo na drobno v Ljubljani. Narok 1. aprila ob 10. — Ponovni poravnalni narok v zadevi Jožefa Novaka v Trebnjem je 17. marca ob 9.

Za znižanje železniške tarife. Ilegalski časopisje poroča, da se v prometnem ministrstvu pripravljajo 20 odstotno znižanje sedanjih železniških tarif, potniških in tovornih, češ, da bi se s tem kapaciteta železnice toliko dvignila, da bi bili dohodki klub znižanim tarifam večji. Vest se nam vidi neverjetna.

Bančna likvidacija v Zagrebu. Dne 12. marca bo imela banka R. Sever, d. d. generalno skupščino, na kateri se bo sklepalo o likvidaciji zavoda.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje na dan 5. marca dobave: 260 garnitur modrih ključavničarskih oblek in 20 garnitur letnih oblek; 260 garnitur letnih službenih oblek; 10 parov čevljev, 15 parov škornjev in 200 garnitur modrih ključavničarskih oblek;

8 kratkih sukništev, 461 jagnječih kap in 74 kožnih kap za strojevoje in krojače. — Natančnejše informacije se dobe pri ekonomskem odeljenju te direkcije.

Borzna konferenca nasledstvenih držav. Kakor poroča praška časopisje, se namerava v Bratislavi sklicati borzna konferenca nasledstvenih držav. Na njej bi tajniki srednjeevropskih borz razpravljali zlasti o skupni ureditvi borznih uzane.

Insolvenca dveh dunajskih tekstilnih firm. Z Dunaja poročajo: Firma Adolf & B. Hofbauer je prišla v plačilno težkočo. Pasiva znašala 10 milijard aK. Dalje se je firma K. Isman proglasila za insolventno. Prezadolženje znaša 3,1 milijarda aK. Firma ponuja 30 odstotno poravnavo v 18 mesečnih ratah.

Italijanski carinski nadavek znaša od 23. t. m. do 1. marca t. l. 469 60 lire (100 fr nominalne carine in 369,60 lir doštaka).

Ohtok novčanic v Češkoslovaški je po izkazu za tretji teden t. m. nazadovolja za 1898 milijona na 71792 milijona Kč.

Madžarska ovira nvoza železnic. Madžarska vlada je doložila na nvoza železnic iz inozemstva visoko carino ter nvoza železnic podvelja strogi carinski kontrolni.

Zašpane bančnega diskonta v Nemčiji. Iz Berlina poročajo, da je Državna banka znižala bančni diskont od 10 na 9 odstot.

Ugodna četver bombaža v Indiji. Po vesti iz Bombaja se ceni pridelek bombaža v provinci anakeza imena na 1,5 milijona bal, to je 30 odstotkov več kakor v prošlem letu.

Borza

27. februarja:

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanje, druge ponudbe in v oklepajih kupniški zaključki.) **Vrednote:** 7 odstotno posojilo 65,5 do 68,45 odst. Kranjsko deželno melioracijsko posojilo iz leta 1911. 0 do 22,5. 45 odst. Kranjsko deželno posojilo iz leta 1917. 0 do 22. Celjska posojilnica 210 do 218. Ljubljanska kreditna 235 do 0, Merkantilna 103 do 115 (103), Pradedionca 930 do 932. Strojne 0 do 135. Večje 100 do 0, Split 1315 do 1365. Stavbenca 275 do 285. — **Blaga:** Zaključka: deske, 68 mm in 78 mm, 4, 5, 6 m, za 100 kg, franko Ljubljana, 2 vagona 63 do 65 (63); bukova drva, 1 m dolžine, cepljena, poluha, franko Podbrdo, 2 vagona 25 do 26 (25). Povpraševanje je bilo po remeljnih, bukovem oglju, domači pšenici, linnenem semenu in fižolu ribničanu, dočim so bile ponudbe v baški pšenici, pšeničnih drobnih otrobnih, novi turščici, semenem ovsu, srbijanskem ovsu, baškem ovsu, belem krompirju in slanini.

ZAGREB. Tendanca v elektilih je dalje čvrsta. Poedini papirji so poskočili; tako Eskomptna, Jugo, Pradedionca. Zanimanje za državne papirje traja dalje. — V devizah je tendanca nespremenjena. Blaga je bilo precej, a tudi Narodna banka je dajala blago v posameznih devizah. Napram včeraj so zaključni tečajji sabelišti neznanost. Italija in Pariz sta se mednarodno uvrstila; zato je bila tudi v Zagrebu nekoliko čvrstejša tendanca v teh papirjih. Promet je bil srednji. Notirale so devize: Amsterdam 2480 do 2510, Dunaj 0,0875 do 0,0895, Berlin 14,805 do 14,955, Italija izločilo 251,45 do 254,45, ček 251,45 do 254,45, London izplačilo 296,65 do 299,65, ček 296,45 do 299,45, New-York kabel 62,10 do 63,10, ček 62,01 do 63,01, Pariz 320 do 325, Praga 184,5 do 187,5, ček 184,25 do 187,25, Svica 1197,5 do 1207,5, ček 1197,5 do 1207,5; valute: dolar 61,25 do 62,25, aK 0,088 do 0,090; elektili: bančni: Litorale 76 do 77,5, Trgo 24 do 25, Eskomptna 117 do 119, Eskomptna 117 do 119, Kreditna Zagreb 119 do 122, Hipo 64,5 do 65, Jugo 108 do 110, Ljubljanska kreditna 240 do 245, Pradedionca 937,5 do 945, Slavenska 70 do 71, Srpska 136 do 137; industrijski: Eksploatacija 56 do 59, Goranin 35 do 40, Sečera 735 do 745, Nihag 42,5 do 50, Gutmann 550 do 600, Slavonija 56,5 do 57,5, Trbovlje 425 do 445, Union 510 do 525; državni: 7 o-ist. posojilo 66,5 do 68, agrarne 27 do 28, vojna škoda v gotovom 154 do 155,5, vojna škoda obračun 155 do 156.

BEOGRAD. Tendanca v devizah je bila spočetka čvrsta. Narodna banka je intervenirala in pokrila vse povpraševanje po Švici in New-Yorku ter velik del Londona in Prage. Zaradi izdatne intervencije so početni visoki tečajji zopet popuščili. Končni tečajji so napram včeraj za nekaj točk višji. Notirale so devize: Amsterdam 0,0884 do 0,0886, Berlin 14,85 do 14,95, Budimpešta 0,0865 do 0,087, Bukarešta 30 do 30,75, Italija 252,75 do 253,10, London 297,5 do 297,8, New-York 62,5 do 62,55, Pariz 322 do 322,5, Praga 185,5 do 185,65, Svica 1201 do 1202.

Sport

Vojaške smuške tekme v Kranjski gori. V nedeljo se zaključil naš prvi vojaški smuški tečaj v Kranjski gori oz. Planici. Kljub temu, da je bilo vreme skoro ves čas zelo neugodno in snega le malo, je potekel tečaj točno po programu in je dosegel lepe uspehe. Včeraj so se vršile v navzočnosti divizionarja generala Stojanovića, šefa div. gen. štaba polk. Nedeljkovića, zastopnikov JZSS dr. Jescenka, dr. Hadžija itd. prve vojaške smuške tekme. V tekmi oficirjev na 7 km dolgi progi Planica-Kranjska gora je zmagal podpor. Ojuričić v 39:34, v vojaški patruilni tekmi (ca 5 km) pa oddelek narednika Bastašića v 28:19. Obe tekmi sta izpadli naravnost sijajno in sta zadivilji vse gledalce. Danes se tekme še nadaljujejo, v nedeljo pa se udeleženci tečaja vrnejo v Ljubljano in od tu v svojo garnizijo.

Službene objave LNP. Odpoveduje se tekma S. K. Slovan: Korotan, ki bi se morala vršiti 1. marca. Nov termin se objavi pozneje. Čital se je na seji 26. februarja za S. K. Primorje igrača Thomas Oto s pravom nastopa od 3. marca.

S. K. Hermes. V soboto ob pol 20. v lokalni sestanku vseh članov in članic nogometne in hazena sekcije. — Načelnik

S. K. Primorje. Danes v soboto ob 6. zvečer važen sestanek vseh članov liahko-atletске in kolesarske sekcije, v zadnji sobi Narodne kavarne. Ker je program zelo važen, prosim, da se ga člani sigurno udeležijo. — Načelnik

S. K. Slovan. Sestanek članov vseh sekcij danes ob 20. uri v restavraciji Lloyd. Namen sestanka je občini zbor in odprtitev nogometne sezone. Zato je dolžnost vseh članov, da se sestanka udeležijo!

Turistovski klub «Skala» podružnica Jesenice ima svoj redni občini zbor v nedeljo dne 1. marca t. l. v prostorih gostilne Vergles na Savi. Začetek ob 9. dopoldne. — Odhor.

S. K. Svoboda: S. K. Jadran. V nedeljo 1. marca se vrši obvezna od LNP. določena tekma med 1. moštvom Svobode in 1. moštvom Jadrana, ob 15. uri na igrišču S. K. Primorje. Kot predtekma pa se vrši ob 13.30 rez. S. K. Primorje: S. K. Slavija Članske vstopnice pri tej tekmi ne veljajo. 434

Redni letni občini zbor Avtomobilskega kluba kraljevine SHS, sekcija Ljubljana se vrši v nedeljo dne 1. marca t. l. ob 11. dopoldne v prostorih restavracije «Ljubljanski dvor», Ljubljana. 435

Zagreb: Gradec. Medmestna tekma Zagreb: Gradec se vrši 5. aprila v Zagrebu, tekma Ljubljana: Gradec pa šele 12. julija.

Prva češkoslovaško-madžarska nogometna tekma po vojni se vrši jutri, v nedeljo v Pragi, kjer bo Szegedi Athletikai Klub igral proti Slaviji, Slavija in Sparta sta si za prihodnji čas zagurali več tekem z madžarskimi moštvili. Uspehi bratislavske konference.

Belgija: Holandija. V torek se je vršila nogometna tekma med reprezentancama Belgije in Holandske. Zmagali so Belgijci z 2 : 1.

Arne Borg je v nedeljo v New Yorku postavil v plavanju na pol angleške milje z 10:36,2 nov svetovni rekord.

Nemška nogometna zveza praznuje letos 25letnico svojega obstoja. Ob tej priliki se bodo vršile v Leipzigu od 1. do 5. oktobra razne slavnostne prireditve, med temi finale in finale tekme za pokal zveze. Priredila se bo tudi sportna razstava.

Daruite za sokolski Tabor!

Vremensko poročilo

Ljubljana 27. februarja 1925

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačnost 0-10	Padavine mm
Ljubljana	7.	756.1	+6.5	jugo-zapad	dešč	—
Ljubljana	14.	754.5	+6.3	južno-vetra	—	—
Ljubljana	21.	754.9	+6.2	zapad	—	—
Zagreb	7.	755.4	+4.0	brez vetra	—	7.0
BEOGRAD	7.	757.0	+6.0	jugo-vahod	oblačno	8.0
Dunaj	7.					
Praga	7.	750.0	+1.0	—	—	—
inonost	7.					

V Ljubljani barometer nižji, temper. visoka. Dunajska vremenska napoved za soboto: Oblačno, močni zapadni vetrovi, ponekod padavine.

Društvo sejarjev za Slovenijo naznanja svojim članom, da je danes ob 1/4. zjutraj preminul naš član in bivši blagajnik, gospod

Vendelin Stare

Pogreb se bo vršil v nedeljo, 1. marca ob 4. pop. iz splošne bolnice.

LJUBLJANA, 27. februarja 1925.

Naročnina za „Jutro“:
 Za celo leto . . . 300 Din
 Za pol leta . . . 150 Din
 za četrt leta . . . 75 Din
 mesečno . . . 25 Din
 za inozemstvo mesečno 40 Din

Uprava „Jutra“
 Prešernova ul. 54

Obnovite naročnino!

Gibanje prebivalstva v Celju leta 1924

Ne samo Celjane, ampak tudi širšo javnost bo zanimalo gibanje prebivalstva v mestu Celju, ki zavzema v centru Slovenije prav odlično mesto. Podatki, ki so nam na razpolago, so uradno točno ugotovljeni in izkazujejo tudi v higijeničnem oziru boljše izgledje, kakor se morejo ustvariti iz večkrat pretiranih poročil v časopisju.

Porok je bilo leta 1924. 83, od teh dve pravoslavni, torej 15 manj kot leta 1923. Rojenih je bilo 230, (med temi 29 mrtvorojenih) za 4 več kot leta 1923. Nezakon-skih otrok je bilo 76, za 14 več kot prejšnje leto. Umrlo je v Celju skupno 273 oseb, 15 manj kot leta 1923. Od teh 273 umrlih jih je iz mesta 66, ostali so pa umrli v javni in vojaški bolnici.

Umrli so po starosti: od 0 do 5 let 39; od 5 do 15 let 21; od 15 do 30 let 157 (med temi 17 vojakov); od 30 do 50 let 43; od 50 do 70 let 72; nad 70 let 41. Statistika kaže, da je dočakal vsak sedmi človek, ki je umrl v Celju, nad 70 let starosti.

Smrti vzroki so bili: življenjska slabost 11, jetika 53, pljučnica 8, davica 1, škrlatinka 37, legar 2, gripa 3, porodna vročica 5, vsled zadobljenih nad 5. razne infekcijske bolezni 26 (od teh 14 vojakov), za kapjo 6, radi organske srčne hibe in bolezni krvnih organov 25, vsid raka in drugih prisadnih tvorb 16, ostalih smrtnih primerov 56, radi smrtnih po-

škodb 16, samomorov 3. Največji odstotek umrljivosti izkazuje jetika, dasi je v mestu samem umrlo za jetiko le 8 oseb, vsi drugi pa v javni in vojaški bolnici. Drugo najvišjo število umrljivosti izkazuje v letu 1924. škrlatinka, namreč 37; od teh je bilo domačinov samo 7, 30 pa od drugih v bolnico sprejetih.

Delovanje Zveze narodov v letu 1924

V teku l. 1924. je Zveza narodov nadaljevala svoje delo, pripravljala zmanjšanje oboroževanja, uređila precejšnjo število političnih vprašanj, skrbela za upravo ozemlja, ki se nahaja pod njeno kontrolo in sodelovala pri najrazličnejših mednarodnih zadevah s svojimi tehničnimi organizacijami.

Glavno njeno delo pa, kateremu je posvetila največ pažnje, je bil izdelek protokola o mirni ureditvi mednarodnih sporov. Od l. 1923. sem je napravila Zveza velik korak naprej v pripravi zmanjšanja oboroževanja. Načrt medsebojne garancijske pogodbe, ki ga je predložila v pretres vladam, je bil od osemnajstih držav načelno odobren. Pri nekaterih vladah je pa zbudil pomisleke, ki so privedli do zanimive debate za časa zasedanja 5. skupščine Zveze v prošli jeseni.

Te debate so se udeležili med drugim ministrski predsedniki Francije, Velike Britanije, Belgije in Danske. Na tej podlagi je skupščina odobrila resolucijo, naj

se okrepi vzajemnost in varnost narodov sveta na ta način, da se poravnajo mirnim putem vsi spori, ki bi nastali med državami.

Na podlagi te resolucije je skupščina sestavila protokol in onoglasno pripravila vladam, naj ga sprejmejo. Ta protokol, katerega namen je, zadržati vojne, vsebuje sistem arbitraže (razsodišča), kateremu se ne more ogniti noben mednarodni spor, pa naj bo že pravno ali politične vrste. Predvideva vojaško, gospodarsko in finančno sodelovanje, ki daje državam mnogo večjo varnost in jim obenem dovoljuje precejšnjo zmanjšanje oboroževanja.

Tako so v najtesnejši zvezi tri točke problema: rozsodišče, varnost, razoroženje, katerih stike je g. Beneš v svojem poročilu označil na sledeči način: »Ni rozsodišča in varnosti brez razoroženja; ni razoroženja brez rozsodišča in brez varnosti.»

Protokol je do danes podpisalo 17 držav, med temi dve velesili: Francija in Španija.

Kar se tiče razoroženja, je izvršila Zveza narodov tudi drugo važno delo: ustanovila je posebno organizacijo, ki ji bo dovolila zasigurati v trenutku, ko bo prenehala funkcija doba medvezniških kontrolnih komisij, stalen pregled o oboroženju Nemčije, Avstrije, Bolgarske in Madžarske. K temu ima pravico po določbah mirovne pogodbe. Vrhlo se bo to pregledovanje potom kontrolnih komisij.

Razen tega pripravlja Zveza narodov načrt kontrole trgovanja s orožjem, s katerim se bo bavila splošni posebna v ta namen sklicana mednarodna konferenca. Tudi je v studiju konvencija, ki naj bi urejevala zasebno izdelovanje orožja.

V političnih zadevah je Zveza narodov v teku prošlega leta večkrat imela priliko intervenirati v smislu apravnih idej, v katerem deluje.

Stalno mednarodno rozsodišče se je bavilo s zadevo Mavromatis, s grško-bolgarskim sporom in s vprašanjem Sv. Nauma.

Na pravnem polju se je storil velik korak naprej k kodifikaciji mednarodnega prava. Tudi kar se tiče zasebnega prava. Zveza ni ostala neaktivna.

Bavila se je razen tega, kot v prejšnjih letih, z manjšinskimi vprašanji. Tako se je na primer definitivno rešilo, na podlagi dogovora s poljsko vlado, vprašanje nemških kolonistov na Poljskem.

Dve veliki mednarodni konferenci sta se vršili v Zenevi koncem leta, ena za omejitve izdelovanja narkotičnih sredstev (morfija itd.) Odbor za odpravo trgovanja z dekletji in otroci je uspešno nadaljeval svoje težavno nalogo. Poseben odbor se je pod vodstvom dr. Nansena bavil s položajem ruskih beguncev in pribežnikov iz Male Azije (kristjanov, predvsem Grkov).

To je v glavnih potezah delo, ki ga je vršila Zveza narodov v l. 1924. Danes se je Zveza že 55 držav članic. — Br.

Francoska etnografija

V drugi polovici leta 1924. je izšla v zbirki »Encyclopédie par l'Image« v Parizu knjizica »Les races humaines«, ki jo je napisal Ernest Granger (obseg 64 str.). Tu čitaš, da se delé Jugoslovani v: 1. Slovence, 2. Srbohrvate, 3. Bošnjake, 4. Crnogorce, 5. Macedonce in 6. Bolgare! Protestante so baje »koncentrirani« na Nemškem, Češkoslovaškem, Holandskem itd. V 6. stoletju so se naselili na Balkanu. Bolgari, došli iz Azije, toda že slavizirani po dolgem bivanju na bregovih Volge! Stare Pruse, ki so govorili baltski jezik, prištevajo Slovanom. Sciti so mu brez dvoma pradedje Slovanov! Turki so baje osvojili Carigrad l. 1492. (v resnici 1453). Grki zavejo zdej Cigane Gynctol, po Grangeru pa Youftis. Enak večak je v grščini: grš. dolichos (dolgi) prevaja »mince« (tenak, majhen), brachys (kratek) pa »large« (širok). Grške besede spaku: je iz palačoi je naredil palaios (star), iz Pelasgoi pa Pélages (dosledno). Izras aeneolitique za bronasto dobo je iz ignorance preoznačen v énéolitique ter ga tolmačil iz izmišljenega grškega »éneos = récent« (nov), ker menda ne ve za latinski aeneus = bronast. itd. Iv. Kozmid.

? Ali ste že poslali na-ročnino za „Jutro“?

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Obrt
Pekarijo
a inventarjem odstopim. Skupna cena 26.000 kron, najemnika prosim, ozira se na samca, kupcu se lahko takoj vidi. Naslov v upravi »Jutra«.

Službe (iščejo)
Prodajalka
šeli mesta v kakršnikoli stroki. ima večletno prakso. Ponudbe na upravo »Jutra« 4700.

Več moških oblek
povratkov, benke plašče, nove jahalne hlače, nov ranglan, tenške čevlje itd. se prodaja pri Jelenič — Stara pot 1/1. vrata števil. 2. 4317

Nepremičnina
Gostilna
s prostoriščem s novo enonad-gabirno hišo in velikimi tudi novimi gospodarskimi posloji na prodaji. Občesta vrta, njiva, sadonosnik itd. Pavle Dostal, Ptuj. 4428

Večje stanovanje
se zamenja v Mariboru proti primeromu v Ljubljani. Ponudbe na Edita Mikl. Glavni kolodvor osebna blagajna v Ljubljani. 4308

Nagrado dobi
kdor prebrski zakonema eno ali dve sobi s kuhinjo. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Stanovanje 500«. 4300

Zakonskemu paru
solidnima, ali dvema boljima gospodarna oddaja s neopremljeni veliki in srazni sobi v sredini mesta, 1. nadstropje, s lastno domačo hrano. Plača po dogovoru. — Dopisne prošnje na upravo »Jutra« pod »Lepa soba«. 4618

15 letno jamstvo
najboljšeje STOEWEL živalni stroji s pogonljivim transporterjem (grabljica); z omejitvenim prometom je pripravljen za štapanje, vznožje ali divjanje
LUD. BRÄGER
LJUBLJANA
Selenburgova ulica 5/L.

Perik
Mnogo dam
se je vpisalo v učni tečaj za izdelavo damskih klobukov. Vpisuje se tudi VII. Točaj prične 2. marca v modnem salonu Alojzije Vivod Mostič pred Školjjo 21/II.

Službo iščem
v kakli tovarni ali večji trgovini v Jugoslaviji kot zastopnik ali potnik. Znanost mi je vsa Jugoslavija in Primorska. Izveštan sem v vseh trgovskih in gostilniških obratih ker sem bil v tej stroki zaposlen 15 let. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Služba« 4307

Kolo
dobro ohranjeno, znamke »Dirkops« po nizki ceni prodam. — Ponudbe pod »Dirkops« na upr. »Jutra«. 4300

Posestvo
in vno gospodarsko orodje se prodaja na 18-naki cesti 50. Vpraša se na naslov Ivan Tomič, Dvor pri Zolumberku. 4180

Majhno sobico
s posebnim vzhodom iste gospodična. Zeli se v bližini glavnega kolodvora. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Lepa soba«. 4191

Meblovna soba
s posebnim vzhodom za 2 osebi se odda s 1. marcem. Naslov v upravi »Jutra«. 4615

Alaska
Pianino
Panzer-konstrukcija, krasen in dobro ohranjen, napredaj za 15.000 Din. Naslov pove uprava »Jutra«. 4347

Za 6000 Din
brodam novo, moderno spalnico iz črnskejeve lesa, polirano in fino izdelano. Naslov v upravi »Jutra«. 4593

Poučujem
italijansko, francosko, latinsko in hrvaško. — Več v upravi »Jutra«. 4609

Šivilja
izvršena za porlo in oblike gre vrstno dom. Naslov pove uprava »Jutra«. 4321

Wehikel!
Peugeot 5 HP s brzino, elektr. razsvetljava za takojšnjo rabo po zelo ugodni ceni na prodaji. Šubert, Muze pri Ljubljani. 4329

Prodaj hišo
s gostilniško kmetijo gospodarskim poslojem ter dva arala semlje in trga, pol ure od želaznice na Štajerskem. Naslov pove uprava »Jutra«. 4308

Soba
pri drami se odda takoj. Adresa v upravi »Jutra«. 4491

Meblovna soba
s posebnim vzhodom za 2 osebi se odda s 1. marcem. Naslov v upravi »Jutra«. 4615

Razno
Pozor, gospodinje!
Najboljši strojniški promet in lopa drva tudi najceneje firma F. Faval, Spodnja Sika, Koba-dravska ulica 120. — Naročila sprejema R. Velepic, Ljubljana, Selenburgova ulica 7/1, po točki. 107

ekonomia
ki bi volli skupaj s lastnikom celo gospodarstvo. Nastop službo takoj. Ponudbe s referencami pošliti dr. Janku Olpu, ad-vokatu, Beograd, Kolarčeva ulica 7. 1121

Brivski vajenec
se sprejme takoj. Tine Oblak, brivce, Škofljaka. 4459

Orožnik
vzajem in politen šeli mesta skladničnika, občinskega tajnika ali kake druge primerne službe. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Vesten in maršij« 21/II. 4499

Vrtnice
ravnarke dvoletne, iz svetovnoznane družbe »Teichendorff« se daje vsaki dan po najnižjih cenah pri Ivanu Brezelniku v Ljubljani, Veitka tolnarska ul. št. 21. 4492

Hiša z gostilno
in pekarijo blizu glavn. kolodvora v Mariboru se prodaja. — Zelo dobra mesto. — Vpraša se v Krtovini 137 pri Mariboru. 4477

Stanovanje
v Mariboru zamenjam za stanovanje v Ljubljani. Naslov pove upr. »Jutra«. 4329

Kapital
Družabnika (co)
s nekaj kapitalom (1000 dobro-likovna trgovina. Cenazne ponudbe pod »Merkur« na upravo »Jutra«. 4483

Knjigovodstva
vpečujejo in revizirajo ter sestavljajo in revizirajo bilance po lastnih strokovnih »Gospodarska pisarna, d. o. o. v Ljubljani, Wolfova ulica 1, II. nad. 86

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službo itd.
na naj inzerira v »Jutra«

Dobro kuharico
znatno, pridno in pošteno, srednjih let, ki bi opravljala tudi druge lažje hišne dela, sprejme večja trgovina na deseli. Ponudbe pod »Vardana« na upravo »Jutra«. 4408

Šivilja
pomočnica 18 let v Ljubljani. Cenj. ponudbe na upravo »Jutra« pod »Spretno 2101«. 4411

Dražba pohištva
se vrši v soboto dne 28. febr. t. l. ob tri četrt na 12. uro dopold. v prostorišču javnega skladišča, turške »Balkana« v Ljubljani. Prodajalec se bo na dražbi pojavil s svojo mahojnjo, jeva spalna oprava, nadalje predroba in kuhinjska oprava in mlekoga lesa. 4380

Posestvo
15 aralov površine, ležeča v Gabrniku, 30 minut od kolodvora Kuzmirica Podlaj, obstoječa je vinogradi, sadonosniki, travnika, njive in gozda, prodaja skupaj ali pa razkrojeno po jako nizki ceni Franc Geršič, posestnik in trgovec na Pragerskem, Stanovanska in gospodarska postaja so zidane in v dobrem stanju. 4542

Stanovanje
se zamenja, soba s kuhinja, s enakim. — Naslov pove uprava »Jutra«. 4322

Družabnik
s kapitalom želi stopiti v kako dobrihkonno podjetje; izbralen (pazec), govori in piše slovensko, nemško, angleško itd. — Naslov pove uprava »Jutra«. 4310

Knjigovodstva
vpečujejo in revizirajo ter sestavljajo in revizirajo bilance po lastnih strokovnih »Gospodarska pisarna, d. o. o. v Ljubljani, Wolfova ulica 1, II. nad. 86

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službo itd.
na naj inzerira v »Jutra«

Vajenca
s primerne šolske izobrazbo in hla peca, zmožnega pri konjih sprejme trgovca A. Houko v Žužemberku. — Proda pa malo obrabljeno kopirano stiskalnico iz kobjenega železa. 4330

Trgovski pomočnik
vojašine prost, vešč. manufakturne in mešane stroke, dober prodajalec, teji premeniti mesto. — Cenjene ponudbe pod »Vestno prodajalec« na upravo »Jutra«. 4496

Lepa spalnica
poseni napredaj. Naslov pove uprava »Jutra«. 4335

Posestvo
15 aralov površine, ležeča v Gabrniku, 30 minut od kolodvora Kuzmirica Podlaj, obstoječa je vinogradi, sadonosniki, travnika, njive in gozda, prodaja skupaj ali pa razkrojeno po jako nizki ceni Franc Geršič, posestnik in trgovec na Pragerskem, Stanovanska in gospodarska postaja so zidane in v dobrem stanju. 4542

Stanovanje
se zamenja, soba s kuhinja, s enakim. — Naslov pove uprava »Jutra«. 4322

Družabnik
s kapitalom želi stopiti v kako dobrihkonno podjetje; izbralen (pazec), govori in piše slovensko, nemško, angleško itd. — Naslov pove uprava »Jutra«. 4310

Knjigovodstva
vpečujejo in revizirajo ter sestavljajo in revizirajo bilance po lastnih strokovnih »Gospodarska pisarna, d. o. o. v Ljubljani, Wolfova ulica 1, II. nad. 86

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službo itd.
na naj inzerira v »Jutra«

Dekle
ki bi opravljala vsa hišna dela in tudi kuhala, se sprejme pri mali rodbini. Naslov: dr. Radovčič, Zemun. Plača 300 Din mesečno. 4490

Ford
avto kompletan, malo rabljen, se po ceni prodaja. Naslov pri upr. »Jutra«. 4440

Dirkalno kolo
skoraj nova, se prodaja ali zamenja s teklim. — Poizve se pri Umeka, Glance 220. 4366

Posestvo
15 aralov površine, ležeča v Gabrniku, 30 minut od kolodvora Kuzmirica Podlaj, obstoječa je vinogradi, sadonosniki, travnika, njive in gozda, prodaja skupaj ali pa razkrojeno po jako nizki ceni Franc Geršič, posestnik in trgovec na Pragerskem, Stanovanska in gospodarska postaja so zidane in v dobrem stanju. 4542

Stanovanje
se zamenja, soba s kuhinja, s enakim. — Naslov pove uprava »Jutra«. 4322

Družabnik
s kapitalom želi stopiti v kako dobrihkonno podjetje; izbralen (pazec), govori in piše slovensko, nemško, angleško itd. — Naslov pove uprava »Jutra«. 4310

Knjigovodstva
vpečujejo in revizirajo ter sestavljajo in revizirajo bilance po lastnih strokovnih »Gospodarska pisarna, d. o. o. v Ljubljani, Wolfova ulica 1, II. nad. 86

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službo itd.
na naj inzerira v »Jutra«

Prvovrstno šteparico
sprejem takoj za čevljarsko obrt. Mašer in drug, Mirje 2. 4354

Damski plašč
epemladanski, Covercoat, za srednje postavno, nov, se ugodno prodaja. Poizve se od 11. do 3. ure na Kralja Petra trgu 2, II. nadstr., levo. 4416

Posestvo
15 aralov površine, ležeča v Gabrniku, 30 minut od kolodvora Kuzmirica Podlaj, obstoječa je vinogradi, sadonosniki, travnika, njive in gozda, prodaja skupaj ali pa razkrojeno po jako nizki ceni Franc Geršič, posestnik in trgovec na Pragerskem, Stanovanska in gospodarska postaja so zidane in v dobrem stanju. 4542

Stanovanje
se zamenja, soba s kuhinja, s enakim. — Naslov pove uprava »Jutra«. 4322

Družabnik
s kapitalom želi stopiti v kako dobrihkonno podjetje; izbralen (pazec), govori in piše slovensko, nemško, angleško itd. — Naslov pove uprava »Jutra«. 4310

Knjigovodstva
vpečujejo in revizirajo ter sestavljajo in revizirajo bilance po lastnih strokovnih »Gospodarska pisarna, d. o. o. v Ljubljani, Wolfova ulica 1, II. nad. 86

Knjigovodstva
vpečujejo in revizirajo ter sestavljajo in revizirajo bilance po lastnih strokovnih »Gospodarska pisarna, d. o. o. v Ljubljani, Wolfova ulica 1, II. nad. 86

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službo itd.
na naj inzerira v »Jutra«

Vrtnar. pomočnika
starejšega, samca, takoj sprejem. Naslov da uprava »Jutra«. 4313

Pletilni stroj
št. 8, skoraj nov, zelo ugodno napredaj. — Naslov v upravi »Jutra«. 4390

Posestvo
15 aralov površine, ležeča v Gabrniku, 30 minut od kolodvora Kuzmirica Podlaj, obstoječa je vinogradi, sadonosniki, travnika, njive in gozda, prodaja skupaj ali pa razkrojeno po jako nizki ceni Franc Geršič, posestnik in trgovec na Pragerskem, Stanovanska in gospodarska postaja so zidane in v dobrem stanju. 4542

Stanovanje
se zamenja, soba s kuhinja, s enakim. — Naslov pove uprava »Jutra«. 4322

Družabnik
s kapitalom želi stopiti v kako dobrihkonno podjetje; izbralen (pazec), govori in piše slovensko, nemško, angleško itd. — Naslov pove uprava »Jutra«. 4310

Knjigovodstva
vpečujejo in revizirajo ter sestavljajo in revizirajo bilance po lastnih strokovnih »Gospodarska pisarna, d. o. o. v Ljubljani, Wolfova ulica 1, II. nad. 86

Knjigovodstva
vpečujejo in revizirajo ter sestavljajo in revizirajo bilance po lastnih strokovnih »Gospodarska pisarna, d. o. o. v Ljubljani, Wolfova ulica 1, II. nad. 86

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službo itd.
na naj inzerira v »Jutra«

Učenca in učenko
sprejme večja trgovina s mešanim blagom na deseli. Prodajalec imajo otroci učeničajev. Ponudbe pod »Učenca« na upravo »Jutra«. 4337

Wanderer-avto
trisedeljni, s električno razsvetlavo in samonogom, v garancirano prvovrstnem stanju, se po zelo ugodni ceni prodaja. Ogleda se lahko pri avtozavodu E. Rosa, Poljanska cesta 69. 4320

Posestvo
15 aralov površine, ležeča v Gabrniku, 30 minut od kolodvora Kuzmirica Podlaj, obstoječa je vinogradi, sadonosniki, travnika, njive in gozda, prodaja skupaj ali pa razkrojeno po jako nizki ceni Franc Geršič, posestnik in trgovec na Pragerskem, Stanovanska in gospodarska postaja so zidane in v dobrem stanju. 4542

Stanovanje
se zamenja, soba s kuhinja, s enakim. — Naslov pove uprava »Jutra«. 4322

Družabnik
s kapitalom želi stopiti v kako dobrihkonno podjetje; izbralen (pazec), govori in piše slovensko, nemško, angleško itd. — Naslov pove uprava »Jutra«. 4310

Knjigovodstva
vpečujejo in revizirajo ter sestavljajo in revizirajo bilance po lastnih strokovnih »Gospodarska pisarna, d. o. o. v Ljubljani, Wolfova ulica 1, II. nad. 86

Knjigovodstva
vpečujejo in revizirajo ter sestavljajo in revizirajo bilance po lastnih strokovnih »Gospodarska pisarna, d. o. o. v Ljubljani, Wolfova ulica 1, II. nad. 86

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službo itd.
na naj inzerira v »Jutra«

Vajenec
poštenih staršev s predpisano šolsko izobrazbo se išče za manufakturno trgovino v Ljubljani na takoj. — Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Priloznost 12«. 4308

Ročni vozilček
na 4 kolesa, se prodaja. Poizve se v Kotnikovi ul. 2. Brunčič in Rebernik. 4323

Posestvo
15 aralov površine, ležeča v Gabrniku, 30 minut od kolodvora Kuzmirica Podlaj, obstoječa je vinogradi, sadonosniki, travnika, njive in gozda, prodaja skupaj ali pa razkrojeno po jako nizki ceni Franc Geršič, posestnik in trgovec na Pragerskem, Stanovanska in gospodarska postaja so zidane in v dobrem stanju. 4542

Stanovanje
se zamenja, soba s kuhinja, s enakim. — Naslov pove uprava »Jutra«. 4322

ALEKSANDER DUMAS
**ZVEŠTOBA
DO GROBA**
(LA DAME DE MONSOREAU)

XXIX.

PRIJATELJICE.

Tačas, ko je Pariz vrvel v strašnem razburjenju, je gospa de Monsoreau potovala v spremstvu svojega očeta in dveh oboroženecv po deset ur na dan v smeri na Meridor. I ona je uživala svojo svobodo, dvakrat milo po tolikem trpljenju in tako dolgem življenju Monsoreauove jetnice. Šume, polja in livade so se jej zdele bolj sveže, nove, mile, vse se jej je zdelo novo, bogato, mlado in sveže. Sam stari baron, kakor da se je pomladil za dvajset let.

Oba sta želela, da se kolikor mogoče bolj oddaljita od Pariza. Koncem osmega večera sta prispela v Meridor, kjer so jih na spuščnem dviznem mostu pričakala Saint Luc in njegova žena. Onadva sta za časa baronove odsotnosti gospodarila na dvorcu.

Za vse štiri je na to pričelo življenje miru, oddiha in zabave. Baron in Saint Luc sta se bavila ves dan do večera z lovom, in lovci so imeli dovolj posla, da so sledili sledovom njihovih konj. Starec se je pomladil, da je bilo kar neverjetno. A kadar so lovci v šumi na svoji kavalkadi dvignili lovski krik in so zatrobili rogovi, je Diana vzdrlhela, ker se je spomnila drugega usodnega lovskega krika in zvoka drugih trobelj. Potem je nadaljevala svoje razgovore s prijateljico Jeanno. „Pripoveduj mi dalje, jo je prosila Jeanne, kako se ti je godilo v tvojem grobu, ker si za nas bila zares kakor mrtva. Glej, glog odcveta in nam meče svoje zadnje lističe, bezeg tako opojno dehti. Blago solncece sveti skozi hrastje, povsodi je tišina. Pripoveduj mi, sestra moja, kako je vse to bilo, jaz kar gledam in ne razumem vseh nepričakovanih dogodkov...“

„Kje sem prestala?“
„Nikjer! Saj si samo zamišljena! Ti si torej vseeno srečna. Da, lepo oko je vlažno, lica ti rde nepričakovano in brez razloga,

pripovedovati jameš, pa prenehaš in se zamisliš in se nasmijaš... da, Diana, ti mi imaš vseeno povedati mnogo, mnogo, več, kakor misliš sama.“

„Nič, nič!“

„Torej si srečna z gospo de Monsoreau?“

Diana zdrhlta in izraz lica pove, da občuti zgolj stud ob tem imenu.

„No, vidiš!“ pravi Jeanne z nežnim očitkom.

„Srečna z gospodom de Monsoreau?“ vprašuje sedaj Diana.

„Zakaj si izrekla to ime? Zakaj si poklicala pošast, sredi naših lepih šum in livad, sredi tega lepega poletnega dne, ko sem vesela, da me je minila vsaka misel na mrz in peklo!“

„Dobro, sedaj vem, odkod ta mračni kolobar okrog tvojih oči in zakaj tolikokrat pogledaš proti nebu, kakor da pričakuješ pomoči. Ali ne vem še, zakaj se tvoja usta tolikokrat ljubeznivo nasmehnejo!“

Diana turobno odkima.

„Ako se ne motim, si mi rekla,“ nadaljuje Jeanne in objame Diano, „če se ne motim, si mi pravila, da je gospod de Bussy dokazal, da ima mnogo sočutja s teboj in mnogo zanimanja?“

Diana tako zardi, da jej je vzplamelo celo nežno, okroglo ušesce.

„Ta gospod de Bussy je zares diven kavalir!“ pravi Jeanne in zapoje:

„Un beau chercheur de noise,
c'est le seigneur d'Amboise.“

To je bila tiste dni popularna popevka, ki je proslavljala junštvo ljudskega junaka Bussyja, in Diana nagne lepo glavico na grudi svoje prijateljice in zašepeta nadaljevanje pesmice:

„Tendre, fidele aussi,
c'est le brave...“

Zadnjega imena, s katerim se je pesmica z rimo končala, imena njegovega, Bussyjevega, ni izgovorila, in Jeanne dopolni manjkajoči verz: „Bussy, Bussy, samo on, da, je li, dušica!? Kar povej!“

„Oh, dosti je tvoje nagajivosti,“ pravi Diana žalostno, „gospod de Bussy zares več ne misli na svojo Diano de Meridor!“

„To je mogoče in celo verjetno. Ali zdi se, da on zelo ugaja Diani de Monsoreau!“

„Ne govori tako!“ pravi Diana.

„Zakaj? Kaj ti ni prav?“

„Pravim ti, gospod de Bussy ne misli več name in dobro je tako. Oh, kako sem bila malodušna!“ šepeta mlada žena.

„Kaj praviš?“

„O, nič, nič!“

„Čuj, Diana, glej, to res ne vodi nikamor. Sedaj zopet plakaš, obtožuješ samo sebe... in vem, da ti nisi malodušna, ti si hrabra, in vidim, da trpiš in skrivaš!“

„Mislila sem... videla sem pogubo... prepad pod mojimi nogami. Sedaj, Jeanne, se mi zdi, da sem se prevarala, da ni bilo opasnosti, niti prepada, in da bi se bil otrok laglje rešil, kakor jaz, ki sem šla v past. Bila sem zares brzc vrednosti, niti pravilno razmišljati nisem znala! In zagazila sem v svojo nesrečo!“

„Ti govoriš v zagonetkah!“

„Ne, to še ni nič,“ klikne Diana vsa zmedena. „Ne, to ni bila moja pogreška, on je tako hotel! Spominjam se položaja, strašen se mi je zdel, oklevala sem, dvomila... in vendar je bilo vse jasno. Vojvoda Anžovinski se je poslužil Monsoreaua. Ali kaj sta me brigala eden in drugi! Ako nekaj zares hočemo, ako koga zares ljubiš... Niti princ, niti gospod, bi me ne mogla zadržati, ako bi ljubila...“

V svoji razburjenosti se je Diana naslonila na bližnji hrast, kakor da je duša zlomila telo, ali kakor da nima več moči, da vzdrži.

„Pomiri se, mila prijateljica, bodi vendar razborita...“

„Pravim ti, da smo bili malovredni vsi skupaj!“

„Mi? O kom govoriš? Ta, mi? mnogo pomeni, draga moja Diana!“

„Reči hočem, moj oče in jaz! Mislila sem, da me boš razumela... Moj oče je dober plemič in bi lahko govoril s kraljem. Jaz sem pčnosna in se ne bojim moža, katerega sovražim. Ne vidiš li? Tajnost te podlosti je, da sem se prepričala, da me on ni ljubil!“

„Ti varaš samo sebe!“ klikne Diana. „Ako si to mislila, bi mu bila morala odkrito očitati! Ali... ti sama sebi ne veruješ. Nasprotno, prepričana si, da to ni res, in da te ljubi!“ pravi Jeanne in nežno poljubi Diano.

„Da, ti veruješ v ljubezen!“ jej pravi ta trpko. „Ti si vkljub kralju postala Saint Lucova, tebe je odvedel iz srede Pariza, pregnana sta, a on ti pregnanstvo slajša s svojimi poljubi!“

„E, pa tudi on dobiva bogato nagrado!“ objestno klikne mlada žena.

Velika izbira svile za plesno sezono!
Prodaja do konca meseca
po nanovo znižanih cenah
Gréj de chine prej m 79 Din sedaj m 68 Din
" " " " " 110 " " " 85 "
Vedno novosti! 77 a 11
A. Šinkovec nasl. K. Soss
Ljubljana, Mostni trg 19.

SODE
od jedilnega in mineralnega olja kupuje po
na. višji dnevni ceni 1102 a
Tovarna kranjskega lanenega olja in firneža
HROVAT & KOMP., LJUBLJANA

Proda se posestvo
v lepem, industrijsko se razvijajočem kraju Slovenije, sestojče iz: obširnega gospodarskega poslopja, jako primerno za vsakovrstni obrtniški obrat, lepim stanovanjem, okoli 1/2 orala ozrajnega vrta, okoli 1 orala travnika in okoli 31 orala njiv. Zemljišče je prvorazredno in leži v neposredni bližini poslopja. Cena jako ugodna. Se tudi zamenja proti manjši stavbi. — Natančnejša pojasnila se izvedo pri Ljud. Möschiu, Rače. 1074/a

Trgovski sotrudnik
izvežban prodajalec in izložbeni dekorater, starejša moč, in 1088
trgovska sotrudnica
oba perfektna manufakturista, se sprejmeta v večjo trgovino v Ljubljani. — Ponudbe pod „I“ reference“ na upravo „Jutra“.

Josip in Rajko Turk
Prevažanje spedičijsko podjetje v Ljubljani, os. Ocarinjanje blaga. Vidovdanska cesta št. 3.
prevarna vsakovrstne vožnje blaga, kakor premoga, drv, manufakture, stavilnega materiala itd., po najnižjih cenah. Istotam so tudi prvovrstni poročni vozovi (brzini s gumastimi kolesi) po izjemno užitkih cenah na razpoložu.

Ažurira in entla
vino v vseh barvah
Toal Jager-Cerne
Ljubljana, Dvorčni trg 1.

MODRA GALICA
se dobi
pri blagovnem oddelku Zadrúžne Zveze v Celju.
Zveza je dala to galico preizkusiti pri državnem kmetijskem zavodu v Mariboru dne 28. januarja 1925. in je prejela sledeči izid: Po kemijski preizkušnji vsebuje preiskana modra galica 25.62% bakra (Cu) in 0.01% Fe, O₂. Mnenje: Preiskani vzorec ima sestavo prvovrstne modre galice in je ista 100%. 833 a

B. S. A. MOTOCIKLI
najnovejši model leta 1925
dospeli
Zahtevajte poučitel
Instr. cenik i franko i
Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
JUGO-AUTO
družba z o. z.
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 36.
Telefon int. 236. 672 a

ZAHVALA.
Ob priliki prebridke izgube naše dobre soproge in nadvse ljubljene mamice, odnosno tašče in svakinje, gospe
Julijane Oset, rojene Novak
izrekamo prečastiti dubovščini, pevskemu društvu „Vranska Vila“ in vsem drugim, ki so našo blagopokojnico spremi i na zadnji poti ali pa so nam izrazili ustmeno ali pismeno svoje sožalje, našo iskreno zahvalo. Najsrčneje se tudi zahvaljujemo vsem gg. zdravnikom, ki so se trudili pokojnici olajšati njene bolečine in vsem darovalcem prekrasnega cvetja.
1135/a
Žalnoči ostali.

Zahvala.
Za vse premnoge dokaze ganjivega sočutja ob priliki bridke izgube naše iskreno ljubljene, predrage mamice, gospe
Marije Majcenovič
posestnice in trgovke
izrekamo vsem, ki so kakorkoli počastili pokojničin spomin, najtoplejšo zahvalo.
Središče, dne 27. februarja 1925.
Žalnoči ostali.
1097 a

† 1099/a
Poiirni od globoke žalosti naznanjamo, da je naša blaga, nepozabna soproga, osiroma mati, gospa
Josipina Gričar, roj. Jagodnik
soproga upok. stražalka
dne 26. t. m. ob 1/5 uri popoldne, po zelo dolgi mučni bolezni v 43. letu svo. starosti pr. minula.
Vogreb nepozahse pokojnica ho dnees ob 4 uri popoldne iz hiše žalosti, Zeliarska ulica št. 11, na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 28. februarja 1925.
Frano Gričar, soprog. — Rudi in Josip, sinova. — Frančiška in Mariča, hčeri.

Pri Tekstilbazarju kupite
Ostanké panama-celirja meter po Din 12-57 | Belo kotenino meter že po Din 9-
Ostanké z lo kambrika in plave kotenine meter po Din 12- in 13-53 | 140 cm moški stol in ševljat meter po Din 56-
močnega
in vse drugo oblačilno blago kupite najceneje
pri TEKSTILBAZAR-ju v Ljubljani, Krekov trg št. 10
prvo nadstropje. 11.7 a
Velika prodaja ostankov vsako sredo in vsako soboto.
Pišite po cenik! Po pošti razpošiljamo vsak dan!